

VEENFABRIEK

JAARVERSLAG 2021

INHOUD

VOORWOORD

LIEF PUBLIEK

1) ACTIVITEITEN IN 2021

- 1.1 GELUKSDINGEN IN JE DINGES (VER)GEEFPAKKET
- 1.2 SOUNDS LIKE JUGGLING
- 1.3 THEATER NA DE DAM | DE OORLOG OP ZOLDER
- 1.4 THEATER VOOR KETI KOTI | KOKEN VOOR TJAMPAKKA
- 1.5 ONTDEKKINGEN
- 1.6 MARIA MARIA MARIA
- 1.7 OBSIDIAN // SILK
- 1.8 VERHALENFABRIEK
- 1.9 GROEI
- 1.10 VEENPROEVEN
- 1.11 OVERIGE ACTIVITEITEN

2) TALENTONTWIKKELING / JONG TALENT

- 2.1 DE ONTDEKKINGEN
- 2.2 NIEUWE MAKER
- 2.3 ONDERWIJSPROJECTEN

3) HET PUBLIEK VAN DE VEENFABRIEK

- 3.1 BEZOEKERSAANTALLEN | AMBITIE
- 3.2 BEZOEKERS PER PRODUCTIE
- 3.3 COPRODUCTIES | SAMENWERKINGEN
- 3.4 REGIONALE SPREIDING

4) ONTWIKKELING ORGANISATIE

- 4.1 EVALUATIES
- 4.2 SAMENWERKEN MET LEIDSE MAKERS

- 4.3 OVERIGE SAMENWERKINGEN
- 4.4. EIQ | LIQUIDITEIT | SOLVABILITEIT
- 4.5 VERANTWOORDING COVID BIJDRAGE
- 4.6 KANSEN EN RISICO'S

5) WERKGEVERSCHAP | OPDRACHTGEVERSCHAP

- 5.1 BESTUUR | DIRECTIE
- 5.2 CODE CULTURELE DIVERSITEIT
- 5.3 CODE CULTURAL GOVERNANCE
- 5.4 FAIR PRACTICE CODE
- 5.5 VEILIG OP DE VLOER
- 5.6 TOEPASSING WNT

6) FOTOCREDITS

VOORWOORD

We begonnen het jaar 2021 met een brief aan ons publiek:

Lief publiek,

Hoe is het? Lang niet gezien. Hoe gaat het met je goede voornemens? De mijne was om vaker samen te zijn... Er is veel te bespreken na zo'n lange tijd. Ik zou je zoveel willen vertellen, het liefst alles in één keer, maar ik weet niet waar te beginnen. Ik wou dat we wisten wanneer we elkaar weer zouden zien. Als de theaters weer opengaan. Zouden we elkaar nog herkennen? Wil je me terugschrijven, als je de tijd hebt? Het maakt me niet uit waarover het gaat. In m'n dromen staan mensen nu soms plotseling stil, tot de verbinding weer goed is. Heb jij dat ook? Waar zou de speechschrijver van Biden vannacht over dromen vraag ik me af, terwijl ik zelf niet in slaap kom. Slaap jij nog goed? En onthoud je je dromen? Het is moeilijk om niet uit elkaar te groeien. Het gevoel te houden dat je samen iets maakt. Het is moeilijk om te geloven dat we uiteindelijk de goede kant op gaan. Dat gevoel heb ik wel als ik met jou praat. Of met jou. Of als wij samen een overleg hebben over de plannen die we hebben. Dat gevoel heb ik zelfs als ik met iemand praat met wie ik het helemaal niet eens ben. Als we echt een gesprek hebben, en als we de tijd voor elkaar nemen. Dat helpt me herinneren dat zelfs de mensen met de meest gestoorde ideeën nog altijd maar mensen zijn. Maar nu komt alles en iedereen binnen in pixels. Alles geframed. Groepen mensen doen dingen waar je alleen maar woedend om kan worden. Ik volg het met een fanatisme wat grenst aan dat van hen, alsof ik, door het kijken van herhalingen van nieuwsberichten, en nieuwsberichten die zichzelf herhalen - alsof ik, door daar steeds maar naar te kijken, iets aan de situatie kan doen. Alsof nog meer woede de oplossing is. En ondertussen word ik voortdurend achtervolgd door reclames voor elektrische vouwfietsen of goede doelen of wat het ook was waarop ik ooit heb geklikt en wat nu nooit nooit meer weggaat. Heb jij dat ook? Het is om gek van te worden. Het is niet makkelijk toch? Het is niet zo makkelijk om op deze plek van mensen te blijven houden.

Ik zou iets willen schrijven wat troost biedt. Wat ons vertrouwen in de mensheid herstelt. Of mijn vertrouwen in ieder geval, want ik weet natuurlijk helemaal niet of jij ook soms bang bent dat je het kwijtraakt.

We hebben echt gave gesprekken, vol hoop en plannen en nieuwe ideeën. (En we weten nu zelfs hoe een dino-cloaca eruitziet.) Maar soms denk ik dat het enige goede is uit het raam naar de tuin en de vogels te kijken. Alles in de wereld is zo ondraaglijk oneerlijk, sommige mensen zijn zo wreed, dom, in de war, hebben zo slecht hun prioriteiten en hun feiten op orde en zijn toch zo aanwezig en bepalen zoveel en het lijkt onmogelijk ze te bereiken maar wat kan je doen? Ik weet het niet, en je daar rot over voelen en hopeloos worden helpt helemaal niet natuurlijk, maar wat moet je dan? Hoe zet je radeloos zijn om in iets zinvol? Als je terugkijkt kan je zien dat heel veel op de wereld, tussen mensen, waanzinnig langzaam en met steeds tegenslagen, toch steeds een beetje beter is geworden. Het lijkt erop, dat het beste waar we nu op kunnen hopen is dat we de tegenslag, waar we deze keer op afstevenen, niet al te groot zullen maken. Ik zou je iets willen schrijven wat troost biedt. Zinnen vol onaffe gedachtes, die nog een personage moeten vinden. Als ik meer tijd had, zou ik meer schrappen. “Wantrouw de mensen die denken of zeggen de antwoorden te hebben. Als je iets zeker weet, dwing jezelf dan te twifelen. Het grootste gevaar zijn mensen overtuigd van hun eigen gelijk.” Maar dat denk ik. Dat weet ik niet zeker en net zo goed kan het tegendeel waar zijn. “Vertrouw dat iedereen goed is, zelfs als het tegendeel lijkt bewezen.” Ik denk na over waar ik goed aan doe. En ik loop vast. En alle filosofen lopen hopeloos vast. De Zoomgesprekken lopen vast. De winkels gaan dicht. De ziekenhuizen stromen vol. De avondklok tikt langzaam door. Google komt alleen nog met onzin. Ik weet niet eens meer of ik echte mensen zou herkennen. Of ik ze moet omhelzen of in de haren moet vliegen. Het leven bestaat uit niets dan dilemma's. Ik zag dit filmpje, en moest er om lachen - als je wil kan je het ook even kijken? En dan googelen wat het trolleyprobleem is en bedenken wat jij had gedaan. En dan uit het raam kijken tot je een vogel ziet of iemand knuffelen waarmee je dat mag en die dat op dat moment ook wil toevallig. We zijn toch best allemaal sukkel, of niet?

Het is een wonder dat we nog zover gekomen zijn samen. Eigenlijk zouden we dat elke dag moeten vieren. Misschien ben jij beter. Zit jij beter in elkaar. Laten we eerste stenen liever gebruiken om nieuwe gebouwen te bouwen. Zoiets zei je toch laatst? Ja, ik denk dat je daar gelijk in hebt. Dat we zo samen verder komen. Mijn god, wat mis ik ze, al die niet-essentiële dingen. Gesprekken die nergens naar toe gaan. Dingen die we niet nodig hebben en die nergens op slaan. Onze levens zijn aan elkaar verbonden door niet-essentiële dingen en we zijn allemaal maar mensen. Ik weet niet waar je goed aan doet. Ik wil je troosten omdat ik dat zelf nodig heb. Maar wat jij nodig hebt weet ik helemaal niet.

Misschien wil je wel liever worden wakker geschud, uit het veld geslagen en stijl achteroverslaan? Of wil je niets liever dan er geen touw meer aan vastknopen en door de bomen het bos niet meer zien? Laat je het weten als je het weet? Ik wil je proberen te schrijven als muziek. Dat je mag wegdromen. Je eigen betekenis er in kan vinden. Je niets opdringen. Je nergens van overtuigen. Echt niet. Behalve bij me te blijven misschien. Me weer op te zoeken zodra het weer mag. Ik wil het het liefst weer samen niet weten, samen verdwalen, samen wat stuntelen. Samen staren naar lege papieren. Witte vlaktes. Ijsberen. Smeltende poolkappen. Niet weten waar en weer opnieuw beginnen.

Niks is ooit normaal geweest. Dat weet ik wel. Alles is zo raar als je er langer over nadenkt. Hoe oneerlijk de wereld is. Hoe mooi ook. Hoe vreemd sommige dieren eruit zien. Of alle dieren. Hoe wij er uitzien, dat is raar hoor. Wat voor geluiden we allemaal maken. Dat er geluiden zijn die we niet kunnen horen. En niet eens omdat ze ver weg zijn of zo. Dat we kunnen schrijven zonder zeker te weten. Hoe ontzettend veel we kunnen. Hoe moeilijk het is om iets voor elkaar te krijgen. Waar mensen zich druk over maken. Dat we ons daar weer druk over maken. Tot hoeveel we samen in staat zijn. En hoe moeilijk het is om samen te komen. Dat is allemaal raar. Net als straatstenen, verkiezingen, melodietjes die in ons hoofd blijven hangen. Vlinders, kinderen, verliefd zijn. Gedachtes zijn raar. Hoe ze vervliegen. Of eindeloos terugkomen. Dromen... Dromen zijn dan misschien nog best wel normaal. Maar dan de nacht. En de dag. En die bol die draait om de zon. En de sterren en eindeloos niks. En de dood, en dat alles maar draait, dat is raar.

Er is nog zoveel meer wat ik je wil schrijven, maar dat bewaar ik voor later. Over alle fantastische plannen en hoe die steeds weer veranderen. Over die ene grappige situatie, die - als ik je erover probeer te vertellen - heel saai en normaal klinkt, maar waar je echt had bij moeten zijn. En ik ben zo benieuwd hoe het met jou is vooral! Hoop dat het goed gaat en dat je me iets wil terugschrijven. Als je daar zin in hebt. Je hoeft het niet zeker te weten, en je hoeft je gedachtes niet op een rijtje te krijgen. Maar als je me liever niet schrijft, vind ik dat ook goed. Ik hoop dat we weer samen iets kunnen maken en horen en zien, zodra het weer kan, en dat we dan lachen om wat niet grappig bedoeld is en we door stomme dingen worden ontroerd.

Met alle liefde,
tot ooit,
tot zo gauw als maar gaat,

Veenfabriek

Deze brief schreef Joeri Vos, uit naam van de Veenfabriek, aan ons publiek. We publiceerden hem op de homepage van de Veenfabriek website aan het begin van weer een jaar in de coronapandemie. Vele lezers namen de tijd en moeite om ons terug te schrijven.

De theaters waren dicht en we zochten en vonden manieren om in contact te blijven met ons publiek. Deze brief was daar een van. Daarnaast verkochten en verspreidden we in het begin -wegens succes- nog tientallen Geluksdingen in je dingetjes (ver)geefpakketten, om thuis je eigen Veenproef te maken. We organiseerden in samenwerking met Naturalis online sessies rondom de voorstelling GROEI, we brachten het tekstboekje van de voorstelling Alles van Waarde uit bij De Nieuwe Toneelbibliotheek, onze nieuwe maker REINDIER lanceerde muziekvideo's op YouTube, we maakten -onder de noemer Sweet Sixteen- het archief van 16 jaar Veenfabriek toegankelijk op de Veenfabriek website en ook onze Ontdekkingen vonden op het internet manieren om de resultaten van hun onderzoek te presenteren. Het Oerol festival ging weer niet door, maar gelukkig kon later in het jaar MARIA MARIA MARIA dan toch d.m.v. QR codes veilig voor publiek spelen. Wat was het zalig dat de voorstelling door publiek en pers de hemel in werd geprezen. In de zomer spreidde ons initiatief Theater voor Keti Koti zich uit door het hele land en in september konden we een nieuwe lichting (muziek)theaterstudenten in huis in de Marktsteeg ontvangen om elkaar te leren kennen. 2021 eindigde tot onze teleurstelling (weer) met afzeggingen, we konden de theatertournee van GROEI niet afmaken, maar vonden een alternatief: een livestream vanuit Theater Ins Blau, vanuit onze thuisstad Leiden.

1) ACTIVITEITEN IN 2021

1.1 GELUKSDINGEN IN JE DINGES

(VER)GEEFPAKKET

Een uniek cadeau om te (ver)geven. Want geluk verdubbelt wanneer je het deelt.

Wegens succes in december 2020 werd het Geluksdingen in je dingens (ver)geefpakket verlengd en waren de pakketten te bestellen tot 8 februari 2021.

credits

concept en uitvoering | Phi Nguyen, Milena Haverkamp | gemaakt i.s.m. Maureen de Jong, Bastiaan Woltjer | vormgeving | Kelly de Haan | tekstredactie | Judy Lijdsman | met dank aan Joeri Vos

De Veenfabriek onderzoekt de komende jaren de vraag 'Waar doe je goed aan?'. Als startsein creëren we een uniek cadeau dat je kunt weggeven.

Het pakket bevat genoeg lekkers om met twee mensen van te smullen!

DE VOS IN PINOKKIO: "HET SCHIJNT DUS OOK ECHT ONDERZOCHT TE ZIJN DAT DIE - DIE GELUKSDINGEN IN JE DINGES - DAT DIE IETS VAN 42 TOT 78 PROCENT MÉÉR STIJGEN OP HET MOMENT DAT JE IETS GEEFT, DAN WANNEER JE IETS KRIJGT."

Het schijnt dat wanneer je iets aan een ander geeft, je gelukkiger wordt. De ervaringsdeskundige filantroop Albert Schweitzer leerde ons zelfs dat geluk verdubbelt wanneer je het deelt. Er wordt ook gezegd dat wanneer je vergeeft, pijn en verdriet geheeld kan worden. Met het Geluksdingen in je dingens (ver)geefpakket verspreiden we de kracht van geven en vergeven en laten we de smaken en verhalen van de Veenfabriek coronaproof bij jou thuis tot leven komen. We maken pakketten gevuld met lekkernijen, recepten en ingrediënten waarmee iedereen in een handomdraai een heerlijk gerecht op tafel zet. (Ver)geef jezelf of een ander het Geluksdingen in je dingens pakket.

Als je niet weet aan wie je het pakket zou kunnen geven, dan zorgen wij ervoor dat het -via de Voedselbank Leiden- terecht komt bij iemand die het verdient.

Wat je als weldoener in de dop kunt verwachten in het pakket:

-Een Leids Veenfabriek biertje van brouwerij Pronck om te proosten op het leven en dit moeilijke jaar weg te drinken.

-Handgemaakte Parijse macarons van viooltjes die Ophelia plukte en rozen die Hamlet haar gaf.

-Door Pinokkio -in de Veenfabriek- gemaakte confiture vieux garçon, en dat is niet gelogen!

-Heerlijke zoete aardappelsoep met extra liefde om te delen, ontwikkeld voor Theater voor Keti Koti.

-Een aromatische chermoula en tomatenrelish om in een handomdraai je eigen heerlijke aubergine- of groentegerecht te creëren.

-Meesterlijke pindasaus naar een geheim recept van Maureen de Jong!

-Sprinkels uit Atlantis die je desserts transformeren tot een muziekspektakel.

-En nog veel meer (zoals de recepturen, theaterteksten, muziek en instructiefilmpjes) om te genieten en stil te staan bij de vraag 'Waar doe je goed aan?'

Alles ambachtelijk, coronavrij en met veel liefde gemaakt!

De pakketten werden van december 2020 t/m februari 2021 (vaak zelfs persoonlijk door

Veenfabriekers) bij de mensen bezorgd. In totaal zijn er ongeveer 160 pakketten gegeven/vergeven.

De pers over Geluksdingen in je dinges (ver)geefpakket

“Met zijn voorstelling in een doosje weet Phi Nguyen een nieuwe blik uit te lokken op wat het eten en delen van een maaltijd kan betekenen.”

“Het Geluksdingen in je dinges (ver)geefpakket is daarmee een bescheiden doorbraak in het oeuvre van de Veenfabriek, omdat het bewijst dat smaak nét zo'n artistiek-inhoudelijke rol kan spelen in een theatervoorstelling als de audio-visuele elementen.”

- Marijn Lems in Theaterkrant

-> <https://veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/geluksdingen-in-je-dinges-ver-geefpakket/>

1.2 SOUNDS LIKE JUGGLING

**Een jongleerconcert van Guido van Hout en Arthur Wagenaar i.s.m. Veenfabriek,
Gaudeamus Muziekweek, Korzo en Werkplaats Diepenheim
Muziek | Theater | Jongleren | Patronen**

credits

VEENFABRIEK

concept, compositie en jonglerografie | Arthur Wagenaar, Guido van Hout | performance | Aleš Hrdlička, Arthur Wagenaar, Clara de Mik, Guido van Hout | eindregie | Joeri Vos (Veenfabriek) | instrumentontwerp | Arthur Wagenaar, Dianne Verdonk, Guido van Hout | instrumentenbouw | Vincent Schoutsen | elektronica, software en sensoren | Fedde ten Berge, Ward Slager (STEIM) | sounddesign | Arthur Wagenaar, Dianne Verdonk, Fedde ten Berge, Ward Slager | licht en decor | José Warmerdam | bewegingsadvies | Klaus Jürgens | klankadvies | Paul Koek | techniek | Gijs Oomkes | productie | Annemarie Bakker | pr / persbenadering | Marjolein van Ruiten | publiciteit & marketing Veenfabriek | Kelly de Haan, Judy Lijdsman | fotografie, video | Quinten Swagerman

Ratelende ballonnen, zoemende stokken, vliegende speakers, een enorme knikkerbaan vol sensoren: zo heb je jongleren nog nooit gehoord, en muziek nog nooit gezien!

Componist Arthur Wagenaar en jongleur Guido van Hout bundelen hun krachten, en laten muziek en jongleren tot iets heel nieuws versmelten. Dankzij zelfgebouwde instrumenten wordt jongleren muziek, en maak je muziek door te jongleren. Mede-uitvinder en speler is Dianne Verdonk. Aleš Hrdlička is de vierde muziekjongleur. Eindregie is in handen van Joeri Vos (Veenfabriek).

Sounds Like Juggling draait om patronen. In jongleren, in muziek, in het leven. De kracht en de schoonheid van patronen, maar ook vastzitten in patronen, en vooral het doorbreken van patronen.

Een kunst die belangrijker is dan ooit. Sounds Like Juggling: een fantastisch circus van beweging en klank, waar de spelregels voortdurend veranderen en niets onmogelijk is.

Sounds like juggling ging in première op 25 september 2020 tijdens festival Cirquemia, in Korzo, Den Haag en tourde in 2021 langs theaters en festivals.

www.soundslikejuggling.nl

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/sounds-like-juggling/>

1.3 THEATER NA DE DAM | DE OORLOG OP ZOLER

Muziek | Theater | Zolders | Geheimen | Oorlog

Hoeveel voorwerpen met een oorlogsverhaal liggen er nog op Leidse zolders?

credits

met en door Milena Haverkamp, Ruurd Kok, Bastiaan Woltjers e.a

Met dank aan De Lakenhal, Jori Zijlmans, Leidsch Dagblad, Ergoed Leiden en Omstreken

In Leiden zijn er tijdens en na de Tweede Wereldoorlog allerlei voorwerpen bewaard in kasten, laden en op zolders. De Lakenhal deed samen met het Leidsch Dagblad een oproep aan Leidenaren om te kijken of er bij hen thuis nog opgeborgen spullen lagen.

Op dinsdag 4 mei 2021, na de twee minuten stilte van de Nationale Dodenherdenking, kun je luisteren naar drie zolderverhalen. De tekst is geschreven door actrice Milena Haverkamp gebaseerd op artikelen van Ruurd Kok (Leidsch Dagblad). Milena vertelt de verhalen, de muziek is gemaakt en wordt gespeeld door Milena en Bastiaan.

Luister [hier](#) gratis de drie verhalen.

Over De oorlog op zolder

Hoe kon het dat timmerman Paul Witteman een aantal jaar geleden op de zolder van de Leidse chirurg P.M. de Planque een knuppel, een weepspreuk en een stuk van een

hakenkruisvlag vond? Wie heeft dat daar neergelegd? Hijzelf, de buren of toch de dienstmeisjes die op zolder woonden? In De oorlog op zolder gaan we op zoek naar antwoorden van verschillende verhalen.

De oorlog op zolder in het Leidsch Dagblad

Op 1 mei 2021 verscheen in het Leidsch Dagblad een artikel van Theo de With over Theater Na de Dam in Leiden, en dus ook over De oorlog op zolder. Lees het [hier](#).

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/theater-na-de-dam-2021-de-oorlog-op-zolder/>

1.4 THEATER VOOR KETI KOTI | KOKEN VOOR TJAMPAKKA

Een maaltijd en een voorstelling ineen, waarin (culinaire) geschiedenis, muziek, gastronomie, taal en wetenschap samensmelten tot een avondvullend programma

credits

met en door Anton de Bies, Maureen de Jong, Patsy Kroonenberg, Billy de Walle, Bastiaan Woltjer en gasten | menu | Maureen de Jong, Maureen Tan | sous-chef | Maria Khatchadourian | artistieke begeleiding | Joeri Vos, Phi Nguyen | productie | Milena Haverkamp | publiciteit en marketing | Kelly de Haan, Judy Lijdsman | met dank aan Norbert

Peeters en Lara Nuberg

Veenfabriek componist / muzikant Bastiaan Woltjer en culinair storyteller Maureen de Jong onderzoeken samen met drie jonge acteurs hoe NU muziektheater te maken met betrekking tot slavernij en het koloniale verleden. Waar doe je goed aan?

In Koken voor Tjampakka nemen ze het publiek met muziek, theater en lekker eten mee in hun zoektocht tijdens vier bijzondere avonden in Museum Volkenkunde in Leiden en Het Nationale Theater in Den Haag. Een omstreden 19e-eeuws toneelstuk en een wetenschappelijk proefschrift vormen het vertrekpunt voor de voorstelling.

Sarah Adams promoveerde in 2020 aan de universiteit van Gent, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. In haar proefschrift *Repertoires of slavery, Representations of colonial slavery on the Dutch stage, 1770-1810* analyseert ze slavernijkritische toneelstukken die in Nederland te zien waren tussen 1770 en 1810 over zowel de Trans-Atlantische slavenhandel als ook over de slavernij in de Oost.

Uit het proefschrift:

De toneelstukken laten zien dat je in die tijd tegen slavernij kon zijn en tegelijkertijd kon geloven in een natuurlijke hiërarchie, waarin de Europeanen met hun verlichte ideeën moreel superieur waren, en mensen van Afrikaanse afkomst minder ‘beschaafd’ waren en op „den laagsten trap der menschheid” stonden.

Koken voor Tjampakka is een vervolg op de voorstelling Koken voor Kakerakotie. Beide voorstellingen maken deel uit van jaarlijkse initiatief Theater voor Keti Koti.

Over Theater voor Keti Koti

Theater voor Keti Koti is vernoemd naar Keti Koti, de dag waarop we elk jaar vieren en herdenken dat het Koninkrijk der Nederlanden op 1 juli 1863 de slavernij afschafte in Suriname en op de Nederlandse Antillen. In 2018 startten de Veenfabriek en Het Nationale Theater (Romana Vrede, Joeri Vos en Phi Nguyen) het gezamenlijke initiatief Theater voor Keti Koti om met voorstellingen en artistieke programma's bewustwording te creëren en de betekenis van de landelijke herdenking en viering op 1 juli verdiepen en meer zichtbaar maken. Elk jaar sluiten meer en meer theaters en gezelschappen zich aan en zo worden er

elk jaar meer mensen, door het hele land, betrokken bij Theater voor Keti Koti.

Over Tjampakka

Tjampakka is een personage uit het toneelstuk Kraspoekol of de Slaaverny (1800) van Dirk van Hogendorp. Het stuk beleefde tot op heden slechts één opvoering, op 20 maart 1801 in de Haagse Schouwburg, die vroegtijdig moest worden gestaakt wegens toenemend tumult in de zaal.

Koken voor Tjampakka is een coproductie van de Veenfabriek en Het Nationale Theater en maakt onderdeel uit van de landelijke manifestatie Theater voor Keti Koti. Samen met andere theaters en cultuurplekken in heel Nederland presenteren wij op 30 juni en 1 juli verhalen over het koloniale en slavernijverleden. Verhalen van onrecht en leed, en van trots en verzet. Meer informatie en een compleet overzicht van alle activiteiten staat op www.theatervoorketikoti.nl.

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/theater-voor-keti-koti-2021-koken-voor-tjampakka/>

1.5 ONTDEKKINGEN

Muziek | Theater | Niki | Simon | Janne

Niki Verkaar, Simon Boer en Janne Piksen sloten in 2021 hun tweejarige Ontdekkingen-traject bij de Veenfabriek af met ieder een eigen werk.

Audiovisueel notitieboek SIMONS LAB (Simon Boer), hoorspel That's it! I'm going back to my TRAILER! (Niki Verkaar) en meditatieve geluidsreis Ontscheppen (Janne Piksen). Drie totaal verschillende makers, met totaal verschillend werk.

That's it! I'm going back to my TRAILER! | Niki Verkaar

That's it! I'm going back to my TRAILER! is een hoorspel over het belang van samenhang. Een onwaarschijnlijke samenloop van volstrekt willekeurige omstandigheden, waarin alles even belangrijk is.

Het grootste deel van onze dagen handelen wij zonder doel, we verspillen tijd en halen stommeiteiten uit. Hoe moeten wij ons verhouden tot de wereld om ons heen? Spring! Boink! Tra-la! Je wil ook niet klakkeloos napraten wat je pappie en je mammie je hebben

ingetrechterd.

*De titel van dit project is gebaseerd op een uitspraak die op 25 november 1992, 16:42h, tegelijkertijd, toevallig en onafhankelijk van elkaar door 147 mensen werd geschreeuwd in de gemeente Hollywood, California.

Niki Verkaar over That's it! I'm going back to my TRAILER! :

"In 1992 kondigde de Amerikaanse econoom en socioloog Francis Fukuyama het einde van de geschiedenis aan. Het ijzeren gordijn was immers gevallen en het kapitalisme had definitief gezegevierd. Er was geen alternatief meer, dus ook geen strijd! De liberale wereld ontspande zich. Direct begon de avant-garde met het ontmantelen van de oude vertelstructuren: begin-midden-eind. Achterhaald vooruitgangdenken! Minder dan 6 maanden later betrapte een journalist de bezwete Fukuyama met een voormalig-communistische prostituee die werkzaam was op Wallstreet. Volgens ooggetuigen maakten beiden een gedesoriënteerde indruk. Nog diezelfde dag overhandigde Fukuyama zijn echtgenote een gele post-it met de woorden: "I am sorry. I was wrong." Zijn huwelijk leek gered, maar inmiddels was een nieuwe generatie guerilla-microfoons al bezig om de geluiden van het einde van de geschiedenis vast te leggen, met schrikbarende gevolgen. In het licht van de recente schandalen rondom de vaccins ('runderbouillon-gate') en de onverwachte terugkeer van het heldendom ('Niemand verteld (sic) mij iets') leek het ons goed deze opnames voor een breder publiek toegankelijk te maken."

Beluister het hoorspel [hier](#).

credits That's it! I'm going back to my TRAILER!

tekst en regie | Marc Wortel

spel | Laurens van Lottum en Niki Verkaar

Niki Verkaar over het Ontdekkingen-traject:

"Mijn traject bestond uit het volgen van drum- en zanglessen, het meespelen in producties van de Veenfabriek en het opzetten van eigen projecten. Dit alles stond in het teken van mijn (muzikale) ontwikkeling als acteur. Voor mij was het meest waardevolle aan dit traject het aangaan van de langdurige samenwerking. Dit gaf rust en ruimte en hierdoor kregen relaties en onderzoeken de kans zich te verdiepen. Dankbaar kijk ik terug op dit traject en verheug ik

me op de rest van mijn (muzikale) ontwikkeling als acteur.”

That's it! I'm going back to my TRAILER! Is in 2021 132 keer beluisterd op Soundcloud.

SIMONS LAB | Simon Boer

Repeteren is een iteratief proces: stap voor stap zoeken acteurs en regisseur naar de juiste manier om hun verhaal te vertellen, zetten kleine stapjes in een andere richting en dan weer terug. Er wordt geschoven met teksten, scènes, stoelen en tafels om tot de grootste zeggingskracht te komen, of zelfs nog te ontdekken wat die is. Het werken is snel en flexibel: nieuwe ideeën volgen elkaar in rap tempo op, alle tijd is creativiteit en iedereen is blij. Maar dan komt er techniek bij kijken. Licht moet worden gesteld, geluid moet worden gemixt. De software is complex en eist tijd voor elke wijziging. Repeteren wordt starten en stoppen en starten en stoppen en stop nog maar iets langer want dit gaat zeer terecht nog even duren. Technologie opent vele nieuwe deuren, maar de drempels zijn hoog en 'even uitproberen' is een traag proces dat de creativiteit stagneert. Hoe zou je piano spelen als elke toon een uur op zich laat wachten? Hoe kun je zinvol schrijven als elk woord pas na een halfuur verschijnt?

Wat zou het geweldig zijn als techniek als repeteren was, als acteurs en apparaten elkaar op hetzelfde tempo konden inspireren. Welke verhalen zou je kunnen vertellen als je met al onze technieken frictieloos zou kunnen spelen? Welke kruisbestuiving is er mogelijk als er met het gemak van stoelen en tafels ook met techniek kan worden geschoven?

Acteur en knutselaar Simon Boer bouwt in zijn lab aan het perfecte gereedschap om technologie al in de repetitieruimte uit te nodigen als medespeler, op zoek naar het theater van de toekomst.

Bezoek simonslab.nl online.

credits SIMONS LAB

door | Simon Boer

met | Stefan Hendrixx

“Speels onderzoek naar de vermenging van games en theater” - [Theaterkrant](#)

“een interessant experiment met een soort smart button, waarmee een theaterbezoeker zelf [...] een voorstelling zou kunnen beïnvloeden” - [NRC](#)

Simon Boer over het Ontdekkingen-traject:

“Als speler wilde ik als Ontdekking op zoek naar mijn eigen muzikaliteit. Bij de Veenfabriek heb ik geleerd om die overal in toe te passen. Het idee dat alles als muziek benaderd kan worden is voor mij heel bevrijdend geweest, en daarvoor was het leerzaam om me tussen zoveel bekwame mensen te begeven. Door de vele acts/ontwerpen/instrumenten die ik door de jaren heen bij de Veenfabriek gemaakt heb, ben ik ook als maker beter in staat geworden snel tot vorm te komen en me performatief uit te drukken.

In alles wat ik doe is muzikaliteit een grote factor: dat is een onderdeel van mijn spel geworden, maar ook een onderdeel van mijn fantasie als het over makerschap gaat. Ook erken ik dat alle elementen van PR tot decor tot inloopmuziekje onderdeel zijn van de ‘compositie’ en kunnen bijdragen aan wat je wil vertellen.”

Ontscheppen | Janne Piksen

Ga mee op een meditatieve geluidsreis en laat je onderdompelen in oerchaos. Hier ontstaat alles, verdwijnt alles, en ontstaat alles opnieuw. Wolken van zachte tikjes, veelkleurige ruis, oneindige mogelijkheden. We gaan daar waar de chaos je bubbel binnen druipt en laten het licht door de barsten breken. Bestaande verbanden vallen weg, en nieuwe ontstaan. Neem een verfrissende duik in de oerchaos - laat je ontscheppen!

Veel scheppingsverhalen beginnen in oerchaos die door scheppende krachten geordend wordt. Ook de natuurkundige ontstaanstheorie begint in chaos. Tijdens de oerknal is het hele heelal aanwezig in één minuscuul punt. De dichtheid is zó groot dat tijd, ruimte en materie ophouden te bestaan. Uit dit ondenkbare minuscule punt komt het heelal voort en alles wat daarin bestaat, van planeten en zon tot het kauwgompje onder je schoen. Wij mensen scheppen onze eigen wereld door scheiding aan te brengen in deze oerchaos. Op het moment dat het ons niet lukt scheiding aan te brengen in de informatie die op ons afkomt, ervaren we ruis. Door te categoriseren, zorgen we ervoor dat we de wereld niet als ongefilterde ruis ervaren: dit is zwart, dat wit, dit is leven, dat dood, dit is belangrijk, dat niet, dit is mijn ruimte, dat de jouwe. Dat wat je benoemt, schep je uit de chaos.

Ontscheppen houdt het midden tussen een compositie, geleide meditatie en installatie. Het publiek is omgeven door een wolk van tikjes in de zaal, die veroorzaakt worden door

kleine hamertjes. Deze hamertjes bespelen de zaal en het hele theater.

Janne Piksen over Ontscheppen:

"Alles dat waarneemt, ordent. Al ordenend zijn we geneigd ons vast te houden aan een idee over wie we zijn en zouden moeten zijn, en wat de wereld is en wat deze zou moeten zijn.

Met Ontscheppen wil ik laten ervaren hoe bevrijdend het is om de hokjes waar we in denken los te laten. Als we opnieuw beginnen met waarnemen zijn de mogelijkheden eindeloos. We zijn op zoek naar verbinding in een samenleving die zich kenmerkt door scheidslijnen.

Ontscheppen trekt deze scheidingen in twijfel er ontstaat ruimte voor nieuwe verbindingen en nieuwe ervaringen. Ontscheppen sluit aan bij een groeiende belangstelling voor spiritualiteit en is tegelijkertijd een origineel tegengeluid.

Ik wil mensen laten beleven hoe rijk en divers het leven is. We hoeven ons nergens aan vast te houden en mogen alles worden. Laten we meer chaos toestaan in ons leven - laten we ontscheppen!"

credits Ontscheppen

concept en regie | Janne Piksen

compositie | Boris Bezemer

tekst | Noortje Luning

instrumentbouw | Nathan Marcus

HKU studenten | Silva Westera en Kenny Kneefel

Op 3 juli 2021 speelde Onstscheppen op het Minimal Music Festival in Amsterdam en op 11 september 2021 speelt Ontscheppen tweemaal bij de Veenfabriek in Leiden als onderdeel van de Open Monumentendag.

"Zo transformeert componist en installatiekunstenaar Janne Piksen een trappenhuis tot een reusachtig slagwerkensemble." - NRC

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/ontdekkingen/>

1.6 MARIA MARIA MARIA

Een wonderlijke vertelling over de bekendste Moeder ter wereld en haar kinderen

Wonderen | Troost | Vergeving | Muziek | Theater

credits

tekst en regie | Joeri Vos | composities en arrangementen | Bastiaan Woltjer | spel, zang en muziek | Ghaeth Almaghoot, Jacobien Elffers, Anass Habib, Milena Haverkamp, Enric Monfort, Raphael Vanoli, Bastiaan Woltjer | vormgeving | Mats Boswijk | kostuums | Vita Coenen | techniek | Ramses Nieuwenhuizen | productie | Emmalot Morel, Ray Vaessen | publiciteit en marketing | Kelly de Haan, Judy Lijdsman | camera en montage teaser | Jeffrey Tomberg | fotografie PR beeld | Anne Harbers | scenefotografie | Isabelle Renate la Poutré | met dank aan Teun Smits en Konrad Koselleck

MARIA MARIA MARIA is een wonderlijke vertelling over de bekendste Moeder ter wereld en haar kinderen. Vol inspiratie, twijfel, troost en muziek. Jacobien Elffers speelt Maria. De Moeder van iedereen. Begeleid door muzikanten vertelt ze over haar leven en dat van haar kinderen. Geïnspireerd op de verhalen uit de Bijbel en de Koran, persoonlijke verhalen van

de muzikanten en liederen over bizarre middeleeuwse wonderen. Er is best een kans dat er dingen zijn waar je om moet lachen, of waar je boos van wordt.*

Hopelijk blijft er tijd over voor vragen.

Hoe is het om al tweeduizend jaar in het middelpunt van de aandacht te staan?

Waar doe je goed aan?

“Als iemand alleen en verlaten is, is zij er, dichtbij, zoals ze naast haar zoon was toen iedereen hem in de steek liet. Maria beschermt altijd haar kinderen en verdedigt ons tegen gevaar, zelfs als we de weg kwijtraken of onze redding in gevaar brengen. Ze hoort onze stemmen, zelfs degenen die in ons hart gesloten blijven. Maria is er, ze bidt voor ons en ze bidt voor degenen die niet bidden. Omdat ze onze moeder is.”

Paus Franciscus, 24 maart 2021

De muzikanten van de Veenfabriek laten zich voor MARIA MARIA MARIA inspireren door een rijke historie aan Marialiederen uit de middeleeuwen en het vroege christendom. Van de 13de eeuwse Cantigas de Santa Maria uit Spanje die vertellen over de opzienbarende wonderen van Maria, tot aan oude Marialiederen uit Syrië in het Aramees, de taal waarin Jezus sprak. Als moderne pelgrims feesten, dansen en spelen de muzikanten voor de Moeder. Met percussie, electronica, gitaar, klarinet, trombone, altviool en de betoverende zang van de Marokkaanse zanger Anass Habib.

*) (A)THEÏSME GEEN PROBLEEM

Deze voorstelling is voor iedereen toegankelijk ongeacht je geloofsovertuiging of -twijfel en is niet bedoeld iemand ergens van te overtuigen. Alle gelijkenissen met bestaande personen, heiligen, godheden, historische gebeurtenissen en dromen berusten misschien op toeval en misschien niet, waarmee we het bestaan van toeval ontkennen noch erkennen. Niets in deze voorstelling is beledigend bedoeld, toch is ondanks een zorgvuldig creatieproces niet uit te sluiten dat iets uit de voorstelling door iemand zo ervaren kan worden. Er mag over deze voorstelling nagepraat worden. Zowel met de makers en andere toehoorders als met derden. Als de voorstelling onverhoopt nieuwe inzichten oplevert, een wereldbeeld verandert, inspireert en/of aanzet tot bepaalde voornemens, dan zijn alle eventuele daaruit voortvloeiende veranderingen in manier van leven, geloven, of anderszins, geheel de verantwoordelijkheid van de toehoorder en niet van de Veenfabriek.

MARIA MARIA MARIA ging op 1 september 2021 in première in Scheltema in Leiden.

MARIA MARIA MARIA werd lovend ontvangen door pers en publiek; de voorstelling wordt wegens succes in 2022 hernomen.

De pers over MARIA MARIA MARIA

"Is er iemand in de Nederlandse podiumkunsten die de emotionele intensiteit en precisie van Jacobien Elffers evenaart? De acteur plaatst iedere zin, woord en blik zo precies, met zo'n onfeilbaar gevoel voor timing en gevoelsimpact, dat het soms lijkt alsof ze het acteren geheel en al ontstijgt en op een heel ander niveau terechtkomt, ergens tussen spelen en musiceren in." - Theaterkrant (Keuze van de criticus)

"Is ooit de barenshood van de Moeder aller moeders zo intens, zo klinkend, zo vervoerend verbeeld?" - Trouw ★★★★★

"Met mooi gedoseerde flintertjes ironie in haar stem is de Maria van actrice Jacobien Elffers meer dan de bekendste Moeder ter wereld." - Trouw ★★★★★

"Deze Maria in spijkerbroek wordt gespeeld door Jacobien Elffers. De actrice verricht hier niets minder dan een klein wonder." - de Volkskrant

"Elffers' samenspel met de muzikanten is subliem: de chemie tussen haar tekstbehandeling en de fenomenaal uitgevoerde composities smeedt alle disciplines tot een bij vlagen transcendentaal geheel. Zanger Anass Habib is door zijn technische beheersing en emotionele overgave perfect complementair aan Elffers." - Theaterkrant (Keuze van de criticus)

"De mijmeringen van Maria vormen de basis van het stuk en Elffers richt zich rechtstreeks tot het publiek. Zij en schrijver/regisseur Joeri Vos treffen een mooie balans tussen de vrouw die de moeder van een specifiek kind was, en de vrouw die in haar heiligverklaring de moeder van álle kinderen is geworden." Theaterkrant (Keuze van de criticus)

"Wat de voorstelling zo waarachtig maakt, is dat ogenschijnlijke tegenstrijdigheden in één adem door en naast elkaar bestaan: God en Allah, religie en atheïsme, vroeger en nu, ernst en grap. Dat alles een persoonlijke kwestie of keuze is, laat schrijver/regisseur Joeri Vos meesterlijk in voorstelling, in muziek, taal en in deze Maria doorklinken." - Trouw

"Deze al te menselijke, om niet te zeggen humanistische versie van Maria wordt kracht bijgezet door verschillende Ave Maria's en opzweepende composities van Bastiaan Woltjer. Loeiende postrock vermengt zich met Marialiederen uit de Middeleeuwen en het vroege christendom, prachtig gezongen door onder anderen Elffers en de Marokkaanse zanger Anass Habib." - de Volkskrant

"Fijntjes stelt de voorstelling historische en levensvragen rondom de kwestie dat we ondanks alles het wonder van die vrouw met de stralenkrans laten voortbestaan. Het levert weergaloos muziektheater op." - Trouw

Marijn Lems

1 u. · 🌐

8) Maria Maria Maria van Joeri Vos / De Veenfabriek. De samenwerking tussen regisseur en schrijver Joeri Vos en acteur Jacobien Elffers heeft al verschillende keren tot prachtige voorstellingen geleid, en hun nieuwste project is geen uitzondering. In prachtig samenspel met de muzikanten brengt Elffers De Heilige Maagd tot leven. In de tekst van Vos is ze zowel een hedendaags als een tijdloos figuur: zowel de symbolische moeder van alle mensen als de concrete moeder van een kind dat veel te vroeg moest sterven. Zowel de muziek, het spel als de tekst treffen een precieze maar daardoor beeldschone balans tussen het verhevene en het alledaagse, tussen het heilige en het profane, waardoor de voorstelling de vervoering van een mis tweebrengt zonder het aardse en het menselijke uit het oog te verliezen.

THEATERKRANT.NL

Maria Maria Maria door Joeri Vos / De Veenfabriek – Theaterkrant

Actrice / zangeres Jacobien Elffers op de radio

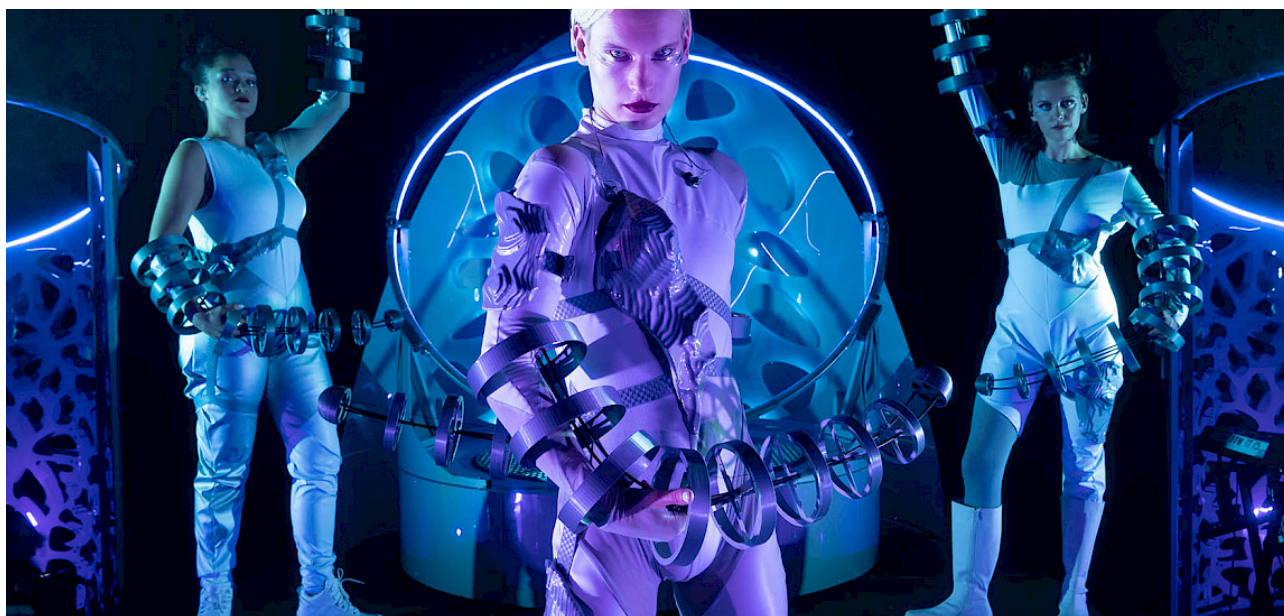
Luister [hier](#) naar Jacobien Elffers op Radio 5 die door de NPO gebeld werd nadat presentator Hijlco Span op maandagochtend 6 september de uitzonderlijk goede recensie in de Volkskrant had gelezen en daar meer van wilde weten. Je hoort het interview vanaf 10 minuten en 38 seconden.

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/maria-maria-maria/>

1.7 OBSIDIAN // SILK

Drieluik over identiteit, seksualiteit en gender van REINDIER: popartiest en nieuwe maker bij de Veenfabriek

Album | Korte film | Live performance

credits

artistieke leiding | Reinier van Harten | spel | Reinier van Harten, Sergio Escoda, Wendy Briggeman, Louisa Brunhoso, Jelle Huiberts | choreografie | Yashasvi Shrotriya | dramaturgie | Thomas Lamers | decor- en lichtontwerp | Tanja Busking, Jarno Burger, Bas Stoker, Jelle Mens, Folkert Smitstra | kostuum | Esmee Thomassen | zakelijk producent | Benjamin Boer | productieleiding | Lisette Zeegers | productie assistentie | Leonie Zoet | PR & marketing | Kelly de Haan, Judy Lijdsman | artwork | Tanja Busking | kostuumontwerp | Esmee Thomassen | geluid | Sonne Scheermakers | fotografie | Casper Kusters

REINDIER is nieuwe maker bij de Veenfabriek. OBSIDIAN // SILK is een drieluik van REINDIER in de vorm van een album, een korte film en een popconcert / live performance over de ontdekking van zijn identiteit, seksualiteit en gender. Het album geeft zijn wereld auditief weer, de korte film prikkelt online en het popconcert is de laatste fase van het drieluik, waarin alle kunstdisciplines live samenkomen.

OBSIDIAN // SILK - the stage production

OBSIDIAN // SILK - the stage production is een muzikale, theatrale live performance waarin REINDIER het publiek een kijkje geeft in de uitersten van zijn ziel, bestaande uit twee oevers: een donkere, rauwe, technologische kant (Obsidian) en een lichte, dromerige, natuurlijke kant (Silk). REINDIER liet zich voor OBSIDIAN // SILK inspireren door het sprookje The Wired Boy waarin een jongen zich wil conformeren aan maatschappelijk opgelegde normen. Als gevolg hiervan onderdrukt hij zijn emoties en verandert hij langzaam in een robotachtig figuur, volledig geharnast tegen de buitenwereld.

OBSIDIAN // SILK - the stage production is het derde deel uit het drieluik OBSIDIAN // SILK en ging op 27 augustus 2021 in première op Kallumaan. De andere twee delen bestaan uit een korte film en een album.

De pers over OBSIDIAN / SILK - the stage production

|"In de individuele songs slaat Van Harten radicaal verschillende registers aan" -
[Theaterkrant](#)

OBSIDIAN // SILK - short film

Het eerste hoofdstuk van de korte film OBSIDIAN // SILK, Aphrodite & Tentacles, is op 29 januari 2021 in première gegaan op YouTube. Op 7 april 2021 bracht REINDIER het tweede hoofdstuk uit: Snow. Snow schetst een dystopisch beeld van de aarde die langzaam ten onder gaat door de klimaatverandering. Op 14 mei verscheen het derde hoofdstuk: You Took It All, over de impact van het (letterlijk) verliezen van je stem.

OBSIDIAN // SILK - album

Het album OBSIDIAN // SILK is te luisteren via Spotify en op de website van REINDIER.

Over REINDIER

De multidisciplinaire popartiest en theatermaker Reinier van Harten (Amsterdam) maakt onder de noemer REINDIER performances op het snijvlak van muziek, theater en technologie. Op het podium dompelt REINDIER het publiek onder in melancholische vocalen, experimentele instrumenten, betoverende beelden en confronterende teksten, die zowel tijdloos als modern zijn. De contrasten in zijn werk uiten zich ook in de gekozen naam: 'REIN' betekent puur, schoon en maagdelijk, terwijl 'DIER' staat voor emotie, intuïtie en

instinct. De gelaagdheid van zijn werk en zijn sprookjesachtige verschijning roepen vergelijkingen op met Kate Bush, Björk en David Bowie.

In de periode 2020-2022 verbindt REINDIER zich als nieuwe maker aan de Veenfabriek om te onderzoeken hoe hij een brug kan slaan tussen popmuziek en theater.

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/obsidian-silk/>

1.8 VERHALENFABRIEK

Khadija Massaoudi trekt de wijken in om verhalen op te halen van Leidenaren en Leidenaren

Muziek | Theater | Verhalen | Leiden | In de wijk | Videoportret

credits

concept | John van Oostrum, Khadija Massaoudi | interviews en regie | Khadija Massaoudi | muziek en installatie | John van Oostrum | camera en montage | Adriaan Schuitemaker | publiciteit en marketing | Kelly de Haan, Judy Lijdsman | fotografie | Anne Harbers

Leiden telt 125.000 inwoners uit maar liefst 124 verschillende landen! Wij zijn nieuwsgierig naar deze stadsgenoten en al die culturen. Daarom duiken we de stad in om verhalen te vangen.

In april 2021 ging Khadija Massaoudi met een camera de straat op en maakte videoportretten van Leienaren en Leidenaren. In samenwerking met John van Oostrum werden deze verhalen muzikale, theatrale vertellingen.

In juli 2021 verscheen de Verhalenfabriek in twee afleveringen van elk een kwartier, op film. Allebei de afleveringen zijn online te bekijken via [YouTube](https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/verhalenfabriek/).

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/verhalenfabriek/>

1.9 GROEI

Een audiovisuele trip van Susies Haarlok en Veenfabriek i.s.m. Naturalis

Muziek | Installatie | Performance | Fibonacci | Oersoep

credits

concept en muziek | Susies Haarlok | spel | Harald Austbø (Susies Haarlok), Tjalling Schrik (Susies Haarlok), Wessel Schrik (Susies Haarlok), Arthur Wagenaar (Susies Haarlok), Ruta van Hoof (Veenfabriek) | toneelbeeld | John van Oostrum (Veenfabriek) | kostuums | Ymke van Hoof | eindregie | John van Oostrum (Veenfabriek) | dramaturgie | Joeri Vos (Veenfabriek) | techniek | Ramses Nieuwenhuizen (Veenfabriek) | zakelijk leiding | Bjorn Jansen (Susies Haarlok) | productieleiding | Emmalot Morel (Veenfabriek) | publiciteit en marketing | Kelly de Haan, Judy Lijdsman (Veenfabriek) | verkoop | Bureau Berbee & Jansen

Alles groeit.

Alles sterft.

Alles wordt geboren.

Aminozuren en sterrenstelsels; multinationals en kankergezwellen; mensen, bijen en slijmzwammen.

GROEI is een muziektheatervoorstelling en levende installatie. In coproductie met Veenfabriek creëert muziektheatercollectief Susies Haarlok een meeslepende audiovisuele trip. Samen met actrice Ruta van Hoof laten de vier muzikanten/performers Harald Austbø, Tjalling Schrik, Wessel Schrik en Arthur Wagenaar in een vijftal hoofdstukken allerlei aspecten van groei zien, horen en voelen. Van evolutie tot economie, van de Cambrische explosie tot het posthumanisme. Dit alles in een high- en lowtech-installatie van John van Oostrum, die gedurende de voorstelling groeit tot een betoverend en imposant levend wezen.

We nemen je mee op een trip naar het binnenste van een cel, verplaatsen ons in een woekerend megabedrijf, gaan op een tijdreis naar het ontstaan van het leven op aarde, en naar een visioen op de toekomst van de mens. Of je dat nu troost of angst aanjaagt: je ervaart dat alle leven met elkaar verbonden is, van microscopisch klein tot astronomisch groot, van ver verleden tot toekomst. Met daar ergens tussen in, het verschijnsel mens. Groei als alomtegenwoordige kracht, een van de belangrijkste voorwaarden voor leven en dood.

Vernietigend, maar ook scheppend.

Over Susies Haarlok

Susies Haarlok maakt muziektheater sinds 2000. De muziek is eigenzinnig, virtuoos en zeer eclectisch. Al naar gelang het onderwerp van de voorstelling wordt een bijzondere maar ook zeer herkenbare mix gemaakt van rock, groove, hedendaags, oude muziek, jazz, opera en live elektronica. Sinds 2009 is de bezetting: Harald Austbø (cello, beatbox), Tjalling Schrik (drums), Wessel Schrik (gitaar/basgitaar, banjo, elektronica), Arthur Wagenaar (toetsen, elektronica). Allen zingen en geven tekst. Susies Haarlok werkt als collectief. Met de verschillende muziek- en theateropleidingen, talenten en interesses van de bandleden

ontstaat een unieke melting pot. De kracht van de muziek wordt gebruikt om een theateraal verhaal te vertellen: de voorstellingen gaan over onderwerpen als populisme en klimaat, en zijn tegelijkertijd verdomd dansbaar.

De groep werkte eerder o.a. met Orkater (Kamp Holland, Breaking The News), Via Rudolphi (Anderman), Young Gangsters (Guess Who's Back) en Tafel van Vijf (De Witt of Oranje, De Vergeten Zoon van Willem van Oranje) en nu dus met de Veenfabriek. Arthur Wagenaar en Joeri Vos werken ook samen in Sounds Like Juggling.

De pers over GROEI

“Een heerlijk swingend, (muzikaal) interessant, liefdevol verhaal over de planeet en de schoonheid van haar onstaansgeschiedenis” - [Theaterkrant](#)

Veenfabriek vanuit leeg theater

Theo de With

Leiden ■ De audiovisuele voorstelling 'Groeï' van De Veenfabriek, Susies Haarlok en Naturalis is vrijdagavond als livestream te zien vanuit een leeg Theater Ins Blau in Leiden.

Het zit de makers van 'Groeï' niet mee. De première van de voorstelling 'Groeï' moest eind oktober worden uitgesteld vanwege een coronabesmetting bij een van de spelers. Jammer voor Leiden, maar er werd een vervangende datum gevonden. Op dinsdagavond 14 december zou de voorstelling alsnog worden gespeeld in Theater Ins Blau.

Dat gaat nu ook niet door, omdat theaters vanwege de coronamaatregelen op dit moment niet 's avonds open mogen zijn. De weken ervoor kon gelukkig voor de makers wél worden gespeeld in onder meer Utrecht, Amsterdam en Amersfoort.

Voor Leiden is er nu voor gekozen om 'Groeï' via een livestream te laten zien vanuit een leeg Theater Ins Blau. De bedenkers omschrijven 'Groeï' als een muziektheatervoorstelling en levende installatie ineen. Samen met actrice Ruta van Hoof laten vier muzikanten in een vijftal hoofdstukken allerlei aspecten van groei zien,

horen en voelen. Dit gebeurt allemaal in een high- en lowtech-installatie van John van Oostrum, die gedurende de voorstelling groeit tot een betoverend en imposant levend wezen.

De livestream van 'Groeï' begint vrijdagavond 10 december om 20.30 uur. Het bekijken ervan kost 10 euro en een ticket kan worden gereserveerd via www.theaterinsblau.nl.

De geplande première van GROEI eind oktober kon helaas vanwege een coronabesmetting binnen de cast & crew niet doorgaan. Maar niet lang daarna kon GROEI dan eindelijk toch de theaters in. De tournee werd afgesloten met een livestream.

Bij GROEI -Een zeer toegankelijk concert over GROEI in vijf onbegrijpelijke hoofdstukken- hebben we een boekje gemaakt dat we bij de voorstelling uitdeelden aan het publiek. Bij binnenkomst vonden de bezoekers het onder hun stoel.

De digitale versie van het boekje is [hier](#) in te zien.

-> <https://www.veenfabriek.nl/voorstellingen/archief/groei/>

1.10 VEENPROEVEN

Bij een Veenproef gooien we de deuren van het repetitieproces open, maken we muziek, spelen scènes, proberen uit en gaan met elkaar aan tafel voor een waanzinnig driegangendiner. Een topkok laat zich inspireren door de thema's van de voorstelling. Het menu is speciaal voor de avond samengesteld. Altijd met plezier in de keuken, liefde en aandacht voor de (eerlijke, biologische) ingrediënten en gelijke toewijding voor de

vegetarische opties. Voor elke Veenproef nodigen we een interessante gastspreker uit: een kunstenaar, wetenschapper of anderszins deskundige, die context en verdieping biedt bij de thema's en onderwerpen van die avond.

In 2021 kon -vanwege de coronamaatregelen- alleen de Veenproef GROEI doorgaan, op 24 en 25 oktober op zolder bij de Veenfabriek in Scheltema Leiden.

-> <https://www.veenfabriek.nl/ontdek-ook/veenproef/>

1.11 OVERIGE ACTIVITEITEN

VADER EN ZOON

Joop en Mads Wittermans speelden 20 jaar geleden Vader en zoon bij Theater van het Oosten. In 2020 hebben ze zeven schrijvers, waaronder Joeri Vos gevraagd om in alle vrijheid een scène vanuit het thema 'vader en zoon' te schrijven; het stuk werd geregisseerd door Matthijs Rümke (1954-2015). In dat jaar kon de voorstelling niet gespeeld worden; de speelbeurten werden uitgesteld naar 2021. In dat jaar kon de tournee doorgaan.

In de voorstelling van toen liep pa tegen de midlifecrisis aan en zoon weigerde, ondanks inspanningen van z'n vader, te voldoen aan de normen van de maatschappij. In die tournee ontstond het idee om in een verre toekomst – als de zoon tegen de midlifecrisis aankijkt en pa in het bejaardentehuis lak heeft aan de regels en de maatschappij – opnieuw een stuk te maken op deze manier. Die tijd is nu aangebroken!

Vader en zoon is grotendeels Nederlandstalig met zo nu en dan Fries.

credits

tekst | Bouke Oldenhof, Tom de Ket, Joeri Vos, Rob de Graaf, Marijke Schermer, Bodil de la Parra en Jan Veldman | spel | Joop Wittermans, Mads Wittermans | eindregie | Liesbeth Coltof | vormgeving | Caroline van de Meent

Vader en zoon is een co-productie van Tryater en Theater Wittermans Producties.

-> <https://tryater.nl/programma/vader-en-zoon/>

SCHEDE & MES

Joeri Vos begeleidde regisseur Erasmus Mackenna (in 2021 afgestudeerd aan de Regieopleiding van de Academie voor Theater en Dans, Amsterdam) bij het theatraal onderzoek Schede & Mes bij Frascati Producties, onder de noemer 'Beginnings'.

In Schede & Mes dromen de jonge geliefden Ciara & Henry Docherty van een bestaan in de stad ver weg van de verstikkende en gewelddadige dorpsgemeenschap op het Schotse platteland. In alle stilte bereiden zij hun vlucht voor, maar nadat Ciara zwanger raakt begint zij zich af te vragen of haar beeld van vrijheid wel strookt met die van haar geliefde.

Uiteindelijk, na vele pogingen een uitvlucht te vinden, dwingt een ultimatum een keuze af: liefde, of emancipatie? Beide is onmogelijk.

Geïnspireerd door middeleeuwse Schots-lers moordsprookjes is Schede & Mes een portret van de driehoeksverhouding van slachtoffer, dader en getuige, en hoe die rollen voortdurend in elkaar overlopen. Met korte ontmoetingen en live gespeelde Schots-lersefolk muziek wordt het publiek meegenomen door de duistere krochten van een leven getekend door onophoudelijke ellende, snakkend naar vrede, bereid om tot het uiterste te gaan.

credits

regie, tekst, scenografie, lichtontwerp en live muziek | Erasmus Mackenna | spel en live | Donders, Marit Hooijschuur | begeleiding Joeri Vos | dramaturgisch advies Roel Pronk | compositie en muzikale begeleiding | Simme Wouters | met dank aan MaatschappijDiscordia

-> <https://www.frascatitheater.nl/beginnings-erasmus-gerben>

RELAY

In 2021 werkte John van Oostrum bij Touki Delphine aan Relay, A Life Electric. Hij ontwikkelde samen met Bo Koek, Rik Elstgeest en Chris Doyle het concept. Ook ontwierp hij de installatie, gemaakt met 1848 relais afkomstig uit zo'n 300 sloopauto's, waarin ze dienst

deden als elektronisch schakellaars voor knipperlichten. Deze relais, die afzonderlijk van elkaar kunnen klikken en zoemen, verwerkte John van Oostrum op veertien oude stalen golfplaten.

Geïnspireerd door de verstoorde balans tussen mens en natuur reflecteert Touki Delphine met behulp van techniek op de kracht en schoonheid van de natuur. Een zoektocht naar ons veranderende zelfbeeld, van ondergeschikt en kwetsbaar naar superieur en onaantastbaar. Van prooi naar plaag.

Collectief Touki Delphine creëert beeldend, muzikaal en monumentaal werk. Relay is een auditief en visueel totaalwerk. Een compositie over ontwikkelingen en vergankelijkheid. Een performance die oproept tot bescheidenheid. Relay is het derde werk na Botanical Wasteland en Firebird in de reeks rondom de relatie tussen mensen en natuur. Via deze reeks werkt Touki Delphine in vier jaar toe naar het totaalwerk Paviljoen Delphinarium.

Relay speelde o.a. in het MACA-Moving Arts Centre tijdens de Museumnacht in Amsterdam (6 november 2021) en in oktober 2021 in Theater Rotterdam.

-> <https://delphine.rocks/touki-projects/relay>

2) TALENTONTWIKKELING /

JONG TALENT

Talentontwikkeling zit in ons DNA. De Veenfabriek heeft een lange traditie van het begeleiden en ondersteunen van jonge professionals in het muziektheater. Talenten als Jacobien Elffers en Milena Haverkamp en de muzikanten van Touki Delphine kregen bij ons eerder de mogelijkheid om mee te draaien: van meespelen in voorstellingen tot het ontwikkelen van eigen projecten. En ook acteur en kok Phi Nguyen ontwikkelde zich verder binnen de Veenfabriek.

Talentontwikkeling is voor de Veenfabriek een kernactiviteit die is onder te verdelen in Onderwijsprojecten, De Ontdekkingen en de Nieuwe Makers. De Veenfabriek heeft de afgelopen jaren lesgegeven op de ArtEZ Toneelschool (Arnhem), Academie voor Theater en Dans (Amsterdam), Toneelacademie Maastricht, aan de Opleiding Scenografie (Amsterdam), de Acteursopleiding van de HKU (Utrecht), aan de ArtEZ opleiding Creative Writing (Arnhem), de Ligeti Academy, aan het Conservatorium Amsterdam, de opleiding Productie Podiumkunsten (Amsterdam), het Koninklijk Conservatorium Den Haag, de Acteerschool (Rotterdam), de ArtEZ Master Muziektheater (Arnhem), Herman Altena Antiek en bij de masteropleiding T.I.M.E.

De Ontdekkingen en de Nieuwe Makers krijgen bij de Veenfabriek op verschillende manieren de ruimte zich te ontwikkelen.

De Ontdekkingen

Ons talentontwikkelingsprogramma De Ontdekkingen bestaat uit een intensief tweejarig traject. Drie of vier afgestudeerde toptalenten van toneelscholen en conservatoria worden binnen ons ensemble ondersteund tijdens de ontwikkeling van hun kunstenaarschap en krijgen de ruimte om te experimenteren.

Nieuwe Maker(s)

De door de Veenfabriek ondersteunde Nieuwe Makers worden begeleid tijdens de start van hun carrière als makers. De Veenfabriek ziet de Nieuwe Makers als volwaardige co-producent, maar heeft in de samenwerking nog wel een adviserende en faciliterende rol,

hierin coachen we het professionaliseren en het creëren van eigen producties.

2.1 DE ONTDEKKINGEN

Onder de noemer ‘De Ontdekkingen’ werkt de Veenfabriek aan het vinden en versterken van jong professioneel talent. Bij de Veenfabriek vervullen zij geen bijrol maar worden ze volwaardig betrokken in het artistieke proces en daarbij

ondersteund door de makers van de Veenfabriek. De Ontdekkingen zijn jonge toptalenten die de Veenfabriek voor twee jaar naar Leiden, Stad van Ontdekkingen haalt. Ze krijgen de ruimte om hun eigen werk -interdisciplinair muziektheater- te ontwikkelen. Artistiek leider Joeri Vos begeleidt ze daarbij. Daarnaast kan je De Ontdekkingen zien en horen tijdens de Veenproeven en in verschillende voorstellingen. Ze krijgen bij de Veenfabriek de ruimte om hun eigen werk te ontwikkelen en presenteren. Na dit tweejarig traject ondersteunen we hen bijvoorbeeld bij een subsidieaanvraag, met het opzetten van een bedrijfsplan of het gebruik van ons netwerk binnen de theaterwereld. Uiteraard is het ook mogelijk dat ze na die twee jaar nog vaker bij ons te zien zullen zijn.

De Ontdekkingen werkten ieder aan hun eigen onderzoek dat ze in 2021 presenteerden als afsluiting van hun Ontdekkingen-traject:

Simon Boer | SIMONS LAB

Janne Piksen | Ontscheppen

Niki Verkaar | That’s it! I’m going back to my TRAILER!

SIMON BOER

Simon Boer studeerde in 2018 af aan de ArtEZ Toneelschool in Arnhem. Tijdens zijn opleiding liep hij al stage bij de Veenfabriek in het Sleutelwerk Space Elevator, waar hij zich

naast een muzikaal acteur ook een sterk interdisciplinair maker toonde: naast het vertolken van een dragende rol ontwierp hij het affiche, ontwikkelde eigen technologie voor het aansturen van theaterlampen en verzorgde een deel van de rekwisieten met zijn 3D-printer.

Als Ontdekking ontwierp hij voor Atlantis een elektronisch muziekinstrument dat als een pak ('exoskelet') gedragen kan worden en op basis van beweging licht en geluid genereert; het bouwproces daarvan streamde hij live onder de noemer 'Knutselen met Simon'. Ter promotie van Atlantis tuigde hij het fictieve ontwerp bureau

Vouzondenouzatravanjeandixantrix op voor de Vrienden van Theaterfestival Boulevard om de zelfontworpen visual identity van Nieuw-Atlantis te onthullen, en op de radio presenteerde hij Radio Atlantis: een pakkende radioshow in niet te verstaan Nederlands.

Sinds 2019 geeft hij tevens les in gamedesign aan de Haagse Hogeschool en in 2019 werkte hij als regie-assistent bij de grotezaalproductie Revolutions van NTjong.

Simon ontwikkelde zich in 2020 en 2021 verder als (muzikaal) acteur, en onderzocht zijn eigen interdisciplinaire makerschap: hij ontwierp en bouwde het online theaterplatform Dan maar zomerfestival (www.danmaarzomerfestival.nl). Naar aanleiding daarvan werd hij benaderd voor een opdracht voor het NUT (Nieuw Utrechts Toneel): voor de voorstelling Graven maakte hij een online platform waar bezoekers hun eigen foto's konden uploaden en die als baksteen in een gezamenlijk monument konden stapelen. Alle bakstenen samen vormden een toren.

Bij de Veenfabriek zette hij zijn eerste stappen zetten als autonome maker in SIMONS LAB waarin hij werkt vanuit zijn interesse voor technologie binnen (interactief) theater. In SIMONS LAB bouwt Simon Boer in zijn lab aan het perfecte gereedschap om technologie al in de repetitieruimte uit te nodigen als medespeler, op zoek naar het theater van de toekomst. SIMONS LAB ging in 2021 online in première.

JANNE PIKSEN

Janne Piksen is in 2018 -na de Bachelor Compositie en Muziektechnologie aan de HKU- afgestuurd aan de master muziektheater T.I.M.E. Deze master was een samenwerking tussen de Veenfabriek en het Koninklijk Conservatorium. Janne werd bij T.I.M.E. begeleid door Paul Koek en Paul Slangen en volgde compositielessen bij Yannis Kyriakides. Janne studeerde af met *Orgelwaaien*: een compositie van 35 minuten voor een door hen zelf samengesteld orkest van zo'n twintig computergestuurde instrumenten: rietorgels, losse orgelpijpen, ventilators en een bladblazer. Hiermee stond hen o.a. op Get Lost Festival 2018. Nog tijdens hun afstuderen maakte hen de muziek voor *Het verhaal van het*

verhaal van Jetse Batelaan / Theater Artemis, een voorstelling die werd geselecteerd voor het Nederlands Theaterfestival en werd gekozen als openingsvoorstelling van de Biënnale van Venetië 2019.

Als Ontdekking 2019|2020 ontwikkelt Janne zich vanuit hun muziektechnologische achtergrond als interdisciplinair kunstenaar. Een mooi voorbeeld hiervan is de meditatieve muziektheatervoorstelling *Ontscheping*, die op het Get Lost Festival 2019 speelde. Daarnaast doet Janne veel ervaring op binnen de projecten die de Veenfabriek hun aanreikt. Hen heeft meegespeeld in *Atlantis* waar hen hun performancevaardigheden kon ontwikkelen en hen begeleidde hun medespelers in het uitwerken van Stockhausens muziekstuk *PlusMinus*. Ook heeft Janne met zes van hun orgels een muzikale bijdrage aan *Theater na de Dam 2019* geleverd. Daarnaast heeft hen gespeeld in en muziek gemaakt voor *Koken voor Kakerakotie*. Samen met John van Oostrum heeft Janne de muziek gemaakt voor *Club Catharsis* van tgECHO en de Veenfabriek. Ten slotte heeft hen opgetreden tijdens *Muziekgebouw Park* met vier van hun orgels en het 31-toons Fokker-orgel.

In 2020 en 2021 werkte hij aan Ontscheppen: een meditatieve geluidsreis waarin het publiek zich onderdompelt in oerchaos. In 2021 speelde Ontscheppen live voor publiek.

NIKI VERKAAR

Niki Verkaar is in 2016 afgestudeerd aan de ArtEZ Toneelschool in Arnhem. Tijdens haar opleiding volgde ze een project onder leiding van Ton van der Meer, Paul Slangen en Joep van der Geest en liep ze stage bij de Veenfabriek in de voorstellingen Slotstuk en Raarr,

geregisseerd door respectievelijk Paul Koek en Joep van der Geest. Sinds haar afstuderen is ze nauw verbonden aan de Veenfabriek en speelt zij ieder jaar in verschillende producties: o.a. De Stijl (2017), Title with Logo (2018), Pinokkio (2018) en Atlantis (2019). Niki ontwikkelt zich in het Ontdekkingen-traject als actrice met een focus op het muzikale in haar spel. Dit doet zij door mee te spelen in producties van de Veenfabriek, door het volgen van lessen en door het opzetten van eigen projecten. In 2019 speelde zij in de voorstelling Atlantis, waar zij een grote, dragende rol vertolkte. In het repetitieproces en in de voorstellingen van Atlantis zette ze haar tanden in zowel muzikale als tekstuele uitdagingen en leerde ze omgaan met de

verantwoordelijkheid die komt kijken bij een rol van een dergelijk formaat. Daarnaast volgt zij wekelijks drum- en zanglessen, waarvoor ze een subsidie ontvangt van het Sociaal Fonds Podiumkunsten (SFPK). Bovendien werkte ze in 2019 aan haar eigen project Our Forest (werktitel), waarvoor zij samen met regisseur en componist Warre Simons, twee productieleders, een cameraman, een geluidsvrouw en een groep van acht acteurs een film heeft gemaakt waarin ze een muzikale en vormelijk manier van spelen onderzochten. In 2020 en 2021 werkte ze aan That's it! I'm going back to my TRAILER! Een hoorspel over het belang van samenhang. Een onwaarschijnlijke samenloop van volstrekt willekeurige

omstandigheden, waarin alles even belangrijk is. De tekst en regie is van Marc Wortel.

That's it! I'm going back to my TRAILER! is sinds 2021 online te beluisteren op de [SoundCloud](#) pagina van de Veenfabriek.

2.2 NIEUWE MAKER

In 2020 startte het Nieuwe Makers traject van REINDIER bij de Veenfabriek. REINDIER is het muziekproject van de Amsterdamse muzikant Reinier van Harten. In de periode 2020-2022 verbindt REINDIER zich als Nieuwe Maker aan de Veenfabriek om te onderzoeken hoe hij een brug kan slaan tussen popmuziek en theater.

Theatermaker en popmuzikant Reinier van Harten (1991) studeerde in 2017 af aan het Conservatorium van Amsterdam, op geheel eigen wijze: met een specialisatie mime aan de Academie voor Theater en Dans te Amsterdam. Zijn performances begeven zich op het snijvlak van muziek, theater en popcultuur en geven - zonder pamflettistisch te zijn - vorm aan thema's als gender en inclusie. Hij tourde langs podia als de Melkweg, de Oosterpoort en TivoliVredenburg, bracht in 2015 zijn eerste EP Porcelain uit, en organiseerde een uitverkochte clubavond, CLUB REINDIER, in Paradiso. Zijn voorstelling Cyberhuman nam de bezoekers van Theaterfestival De Parade en het Amsterdamse Bostheater mee in een futuristische, muzikale trip over de maakbaarheid van de mens. Zijn verhalen vol curieuze karakters vertaalt hij naar hybride performances van popmuziek en theater.

"REINDIER is ontstaan vanwege mijn verwondering voor de mensheid. Ik zie de mensen als vernuftige dieren: we eten met bestek en lopen op de maan. REIN + DIER: het reine, het hemelse versus het rauwe, het aardse. Vanuit deze versmelting van uitersten bedenk ik mijn muziek en performances. Die verwondering wil ik doorgeven aan mijn publiek.

Technologische ontwikkelingen hebben in de geschiedenis het muzieklandschap vaak een nieuwe kant op geduwd: denk aan de opkomst van de elektrische gitaar, de synthesizer, de drumcomputer en later het internet. De mogelijkheden die er nu zijn op het gebied van computeranimatie en 3D-printing kunnen de fantasiewereld in mijn hoofd omtoveren tot een tastbare werkelijkheid." - REINDIER

In 2021 werkte REINDIER aan OBSIDIAN // SILK: een drieluik -in de vorm van een album, een korte film en een popconcert- over identiteit, seksualiteit en gender. Als Nieuwe Maker bij de Veenfabriek is hij een samenwerking aangegaan met kunstenaars en filmmaakster Tanja Busking, om door middel van technologie en design, de wereld van OBSIDIAN // SILK te vertalen naar het live-podium.

2.3 ONDERWIJSPROJECTEN

ARTEZ TONEELSCHOOL ARNHEM

In november 2021 werkten de derdejaars studenten van de ArtEZ Toneelschool met Ton van der Meer en Joep van der Geest aan het project The Voice. Als vertrekpunt voor dit onderwijsproject gebruikten ze de integrale tekst van de 106e vergadering van de Tweede Kamer; dat was de vergadering die plaatsvond op 15 september 2021. Daarbij kozen de studenten songs die opvielen vanwege het stemgebruik van de artiest. Deze stem werd als uitgangspunt genomen voor gesproken tekst. Een jodelende Kaag, een gruntende Klaver en Koolmees, met de overslaande stem van Hennie Vrienten.

Vanwege de coronamaatregelen kon er niet veel publiek worden uitgenodigd bij de presentaties, dus die werden in beslotenheid uitgevoerd op 19 november 2021.

KENNISMAKING MET STUDENTEN (MUZIEK)THEATEROPLEIDINGEN

Op 26 september 2021 ontvingen we 16 studenten van theateropleidingen voor een auditie-/kennismakingsdag. Deze dag organiseerden we om in dit tweede coronajaar, waarin we niet naar werk van de studenten konden gaan kijken, de nieuwe lichter te leren kennen. Een van de acteurs die we op deze dag als speler ontmoeten is Derron Lurvink. N.a.v. zijn auditie hebben we hem gevraagd om stage te komen lopen; om mee te spelen in de voorstelling KRANT (2022).

3) HET PUBLIEK VAN DE VEENFABRIEK

3.1 BEZOEKERSAANTALLEN | AMBITIE

Er is een groot potentieel publiek dat de voorstellingen van de Veenfabriek zeer waardeert. Een grotere marketinginspanning is nodig / ideaal om breder en divers(er) publiek te bereiken. Echter zijn de middelen die de Veenfabriek hiervoor heeft op dit moment beperkt, waardoor soms belangrijke kansen blijven liggen en publiek wordt misgelopen. In 2021 hadden we helaas -net als in 2020- te kampen met tegenvallende bezoekersaantallen vanwege de coronapandemie en de maatregelen die getroffen werden om mensen niet in grote getale bij elkaar te brengen.

Gelukkig hebben we tussen de verschillende lockdowns door onze voorstellingen Sounds Like Juggling, Koken voor Tjampakka (Theater voor Keti Koti 2021), MARIA MARIA MARIA, OBSIDIAN // SILK - the stage production en GROEI live voor ons publiek kunnen spelen. Theater Na de Dam: De oorlog op zolder, ONTDEKKINGEN en de Verhalenfabriek brachten we via het internet naar kijkers en luisteraars. Alleen Ontdekking Janne Piksen speelde - toen het weer kon - live voor publiek.

Al met al hebben in 2021 in totaal 5330 mensen de voorstellingen van de Veenfabriek bezocht, waarvan een deel ons muziektheater online beleefde, via livestreams, op YouTube of op SoundCloud.

We geloven dat er voor de activiteiten die we in het kader van talentontwikkeling organiseren -zoals De Ontdekkingen en de Nieuwe Makers- in Leiden flink meer publiek is, maar dat we hen nog te weinig weten te bereiken. Een samenhangende strategie ontwikkelen en uitvoeren gericht op (het uitdragen van) de identiteit / het imago van de Veenfabriek is daarvoor van groot belang. Kortom, de ambitie is heel helder: meer publiek per voorstelling/speelbeurt realiseren. We weten dat het publiek er in potentie is, maar het ontbreekt nu nog aan voldoende tijd en middelen om de benodigde marketinginspanningen ook altijd te leveren. Dat beter organiseren blijft een van de belangrijkste speerpunten de komende jaren.

We hebben in 2021 onze nieuwe website (2020) verder ontwikkeld en verder gevuld met content om onze identiteit en unieke kwaliteiten beter te kunnen communiceren en ons publiek beter en gemakkelijker van dienst te zijn. Sinds begin 2021 is het mogelijk om op de website in [het archief](#) te grasduinen. In het archief krijgt ons publiek een goed en mooi beeld van de rijke muziektheatergeschiedenis van de Veenfabriek.

In 2021 hebben we onze samenwerking met INTK -een creatieve studio gespecialiseerd in het ontwikkelen van digitale strategieën voor culturele organisaties- voortgezet om optimaal digitaal bereik te genereren, door middel van Google Adwords en Google Grants. In 2021 bleef de samenwerking met We Are Public -een goede manier om nieuw publiek aan te trekken als de voorstelling op de dag zelf niet is uitverkocht- op een laag pitje staan, omdat we onze bezoekersaantallen moesten beperken in navolging van de coronamaatregelen.

In 2021 hebben we de samenwerking met Koplopers voortgezet voor de ontwikkeling en uitvoering van een intensievere en meer gedegen social media marketingstrategie. Daarmee richten we ons op nieuw en jonger publiek.

PUBLIEKSREACTIES

In 2021 hebben we actief het contact met ons publiek opgezocht direct na afloop van de voorstellingen om 1-op-1 te horen hoe mensen de voorstelling hadden beleefd.

MARIA MARIA MARIA

“Ik werd geraakt door de prachtige stemmen, verhaallijnen, liederen, de prachtige klanken. Waarvoor dank!!!”

“Fantastisch. De samenstelling van mensen, culturen, talen. De historische interpretatie die tegelijk op een ironische en relativerende manier alle relevante thema's verbindt met eeuwige problemen die wij vandaag ook kennen.”

“De combinatie van instrumenten, muziektradities en kunstenaars is geniaal.”

“Zanger Anass is getroffen door goddelijke krachten, ik heb nog nooit iemand zo horen zingen. De kracht en het volume en de diepte en warmte van zijn stem zijn heel bijzonder.”

“Hoogtepunt was de bevalling, het baren. De verschrikking, de vervuldheid en de kots. De muziek met het opzweepende karakter.”

“Jacobien is ontwapenend. Ze heeft iets ontwapenends in haar ogen.”

“De vluchteling zal me het meest bijblijven. Ik kan het helemaal navertellen. Omdat het perfect en rustig werd verteld. Ik moest ook de hele tijd denken: zit er een VVD'er in de zaal? Ik denk dat je wel een ander standpunt kan hebben, maar als je dit verhaal hoort ga je er toch anders naar kijken.”

GROEI

“Mooi die lichtjes

“Sowieso heel knap.

Ik was er straal van in de war.

Dit is de struggle van het mens-zijn.

Het is gewoon allemaal gedoe dacht ik. (het leven) en rarigheid. En ook de moeilijkheid.

Ze laten een manier zien van hoe je ernaar kan kijken.

Een bizarre redenering.

Uit de grond getrokken en in een ander gat weer gedumpt. “

“Wat ik aan de Veenfabriek leuk vind is dat ik er geen klap van begrijp. Alsof ze soms vergeten dat het voor publiek te volgen moet zijn. Maar voor hun is het een feest. Dat vind ik juist leuk.”

“Leuk toneelbeeld. Ik vond het grappig maar ik kan het ook nog niet helemaal plaatsen.”

“Wat me bij blijft is het gevoel van hoe noodzakelijk dit is. De noodzakelijkheid van al die techniek, de muziek. Een stuk van wat je een tijd niet hebt gezien.”

“Ik ga gewoon helemaal stuk! Zo fantastisch! Dit is een uitlaatklep, theater is een uitlaatklep. Voor mij. Ik ga morgen tijdens de afwas een bijendansje doen.”

“Wat me bijblijft is dat dingen mis mogen gaan, ik ga niet door en dan gaat het stuk maar wel doorgaan. Altijd doorgaan. Ondanks die lockdown: je gaat door.”

“Dat vind ik zo fijn aan de veenfabriek, je mag spelen. Ontdekken. Geen hapklaar verhaaltje.”

“Prachtige koppen! Die cellist! De mimieken die hij trok!”

“Kneitergoeie muziek!”

“En die chick die dan nog ff opera op dat badje gaat zingen, ik ben echt onder de indruk. Wat heb ik dit gemist. Ik wist afgelopen tijd echt even niet waar ik het vandaan moest halen, en dan opeens dit. Liefde.”

“Wellness voor je geest was dit. “

“Het voelde als een soort droom die steeds van het ene in het ander overvloeide.”

“Ik vond het jammer dat ik moest zitten. Ik had het ook met momenten staand willen ervaren. Of zelfs liggend.”

“Ruta is geweldig, vooral de sterfscènes.”

“De installatie is echt absurd en het is vet dat je het probeert te begrijpen maar het haalt je de hele tijd in. Het is cool dat het er bijna houtje touwtje uitziet maar zulke bijzondere beelden en geluiden weet te produceren. Daarin overstijgt het zichzelf.”

3.2 BEZOEKERS PER PRODUCTIE

PRODUCTIE	AANTAL BEZOEKERS	AANTAL BETALENDE BEZOEKERS
Geluksdingen in je dinges (ver)geefpakket	101	31
Theater Na de Dam De oorlog op zolder	292	0
Theater voor Ketu Koti Koken voor Tjampakka	158	122
ONTDEKKINGEN	478	36
MARIA MARIA MARIA	822	679
Verhalenfabriek	1520	0

3.3 COPRODUCTIES | SAMENWERKINGEN

CO-PRODUCTIE	AANTAL BEZOEKERS	AANTAL BETALENDE BEZOEKERS
Sounds Like Juggling (2021)	923	917
OBSIDIAN // SILK - the stage production	437	382
GROEI	664	629
Veenproef GROEI	36	34

3.4 REGIONALE SPREIDING

	HUDIG BOEKJAAR 2021	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Regionale spreiding van voorstellingen/concerten			
Noord	20	12	20
Oost	4	8	10
Midden	22	5	1
West	21	40	39
Zuid	4	23	1
Amsterdam	12	24	11
Rotterdam	3	10	3
Den Haag	4	14	6
Utrecht	1	10	8
Buitenland		4	
Uitvoering alleen online	7		2
Totaal aantal uitvoeringen	98	150	101
Waarvan in standplaats	16	37	27
Waarvan schoolvoorstellingen	0		1

	HUDIG BOEKJAAR 2021	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Regionale spreiding van bezoekers			
Noord	33		53
Oost	48		441
Midden	1033		21
West	712		1055
Zuid	141		79
Amsterdam	622		879
Rotterdam	112		149
Den Haag	197		213
Utrecht	77		256
Buitenland		0	
Uitvoering alleen online	2355		6026
Totaal aantal bezoekers	5330	16000	9172
Waarvan in standplaats	466		493
Waarvan schoolvoorstellingen	0	0	50

4) ONTWIKKELING

ORGANISATIE

De Veenfabriek zoekt altijd naar een goede balans tussen artistieke ambitie, gezonde financiële bedrijfsvoering en goed werkgeverschap. Uitgangspunt hiervoor is de CAO Toneel en Dans.

Het jaar 2021 is voor de Veenfabriek een vol jaar geweest. Ondanks de wederom beperkende corona-omstandigheden heeft het gezelschap een goed aantal bezoekers weten te bereiken en is ze kwalitatief tot grote hoogtes gestegen met haar producties. Alle artistieke energie en vindingrijkheid waar we over beschikken hebben tot dat resultaat geleid.

Ondanks de beperkende maatregelen heeft de Veenfabriek in 2021 in totaal 98 uitvoeringen gespeeld. Het gezelschap heeft niet alleen veel en divers en gewaardeerd werk gemaakt, maar de Veenfabriek is daarbij ook financieel stabiel gebleven. Er was in het afgelopen jaar geen gelegenheid (tijd, omstandigheden, mankracht) om structureel externe fondsen te werven, maar de bijdrages van het Rijk hebben geholpen om onze aandacht volledig op onze mensen en ons maakproces gericht te houden. Dankzij de samenwerking met impresariaat Bureau Berbee & Jansen hebben we onze weg weer gevonden naar theaterzalen. Daar waar we afgelopen jaren veel op locaties en festivals speelden, ambieert de Veenfabriek nu en/en te doen. Theaters vragen inmiddels weer naar ons werk en dat biedt perspectieven voor de toekomst. Ook als werkgever heeft de Veenfabriek gezorgd voor tevreden personeel en zzp-ers.

Voor de Veenfabriek zijn bezoekersaantallen van groot belang. In dit bijzondere jaar is het gezelschap blij dat ze 5353 mensen heeft kunnen ontroeren met haar kunst, maar dat is natuurlijk nooit genoeg. De Veenfabriek blijft eraan werken om, naast haar trouwe bezoekers, elk jaar meer en diverser publiek aan zich te binden. Het Veenfriends programma is doorgezet en specifieke samenwerkingen met de juiste communities (zoals bijvoorbeeld met de bezoekers van Museum Volkenkunde in het kader van Keti Koti) helpen daar ook bij. Ondanks het bijzondere karakter van 2021, heeft de Veenfabriek zich flexibel opgesteld en met bijna nog meer vuur dan ooit haar missie en visie tot uitdrukking gebracht. De Veenfabriek heeft voorstellingen gemaakt, gespeeld, alternatieve projecten bedacht en ten

uitvoer gebracht. Alleen en in samenwerking met anderen. Door middel van haar ondernemerschap en flexibiliteit heeft de Veenfabriek zich als een goede werkgever opgesteld en acteurs en musici, die van dichtbij of verder weg onderdeel zijn van de Veenfabriek familie, eerlijk betaald en daarmee geholpen te voorzien in hun levensonderhoud en in dat van hun families.

Kortom, de Veenfabriek heeft er alles aan gedaan om niet alleen haar acteurs en musici te ondersteunen maar ook de artistieke spirit hoog te houden.

4.1 EVALUATIES

Na afloop van activiteiten en voorstellingen wordt steeds uitvoerig geëvalueerd. De kwantitatieve evaluatie geschiedt op basis van kassagegevens, bezettingsgraad, media-aandacht en een analyse van de financiële gegevens. Hieruit blijkt of de beoogde kwantitatieve doelen zijn behaald. Kwalitatief wordt geëvalueerd in gesprekken met de betrokken medewerkers, partners en muzikanten en acteurs. Elementen die hierin een rol spelen zijn onder andere: kwaliteit van het programma, bereik en samenstelling van het publiek, sfeer, profilering en de ontwikkeling van talent. Los van de voorstellingen vinden er ook evaluaties plaats van verschillende 'aandachtsgebieden' zoals onderwijs, talentontwikkeling binnen het Ontdekkingen-traject, de verkoop van voorstellingen, de marketing en communicatie etc. De evaluaties worden genotuleerd en zijn voor intern gebruik, om als organisatie te verbeteren.

Belangrijk element voor de evaluatie van onze activiteiten - een wens van de Veenfabriek - is het uitvoeren van publieksonderzoek. Dit levert namelijk waardevolle informatie op over bijvoorbeeld verwachting en beleving van het publiek, over de inhoud van de voorstelling, over doelgroepen en over effectiviteit van marketinginspanningen.

In 2021 hebben wij bij onze voorstelling MARIA MARIA MARIA een jonge actrice gevraagd om na afloop van de voorstellingen in gesprek te gaan met het publiek en alle mogelijke reacties en informatie te verzamelen. In haar rode hoody sweater, werd Patsy Kroonenberg een deel van de cast en crew en was ze bijna elke avond aanwezig om met het publiek te praten en hun contactgegevens te verzamelen. Naast onze acteurs, die zich vanzelfsprekend regelmatig na voorstellingen mengen met het publiek, was Patsy een vriendelijk aanspreekpunt voor een praatje of een compliment. Deze persoonlijke aanpak geeft de Veenfabriek een gezicht en beweegt publiek ook duidelijk. We hebben meerdere e-mails

ontvangen waarin waardering werd uitgesproken over deze aanpak. De gesprekken met ons publiek -kort of lang- leveren waardevolle informatie over een productie, maar ook de wijze waarop de Veenfabriek gezien en ervaren wordt, naast uiteraard ook hele aanmoedigende woorden.

De Veenfabriek heeft in 2021 geen verdere kansen gezien om feedback uit en over haar publiek te halen, maar de aandacht hiervoor nemen we mee naar de nabije toekomst. Graag nemen wij deel aan sectorgesprekken over de nieuwe wereld waarin we leven, na corona. Hoe krijgen we ons publiek terug? Is de mindset van het publiek veranderd en wat is er nodig om mensen weer de zalen in te krijgen? Hoe helpen we publiek de angst te overwinnen om weer optimaal te komen genieten in theaters? Deze vragen zijn extra interessant als ze worden beantwoord in samenwerking met andere gezelschappen, zodat de gegevens dan vergeleken kunnen worden. In 2021 heeft de Veenfabriek uitvoerig met het NAPK gesproken over een mogelijk format daarvoor. Daar wordt vervolg aan gegeven in 2022.

4.2 SAMENWERKEN MET LEIDSE MAKERS

In 2021 heeft de Veenfabriek samenwerking gezocht met het Pesthuis in Leiden, een klassieke locatie in Leiden waar horeca zegeviert, maar waar zich een cultuurminnend publiek begeeft. Hoewel het Pesthuis zich tot onze teleurstelling op het laatste moment door gebrek aan gemeentelijke vergunningen moest terugtrekken uit de samenwerking, hebben we een basis gelegd om in de komende jaren alsnog samen te werken. De bezoekers van het Pesthuis is een mooi nieuw publiek voor onze voorstellingen en het samenbrengen van cultuur en horeca past in de succesvolle traditie van de Veenfabriek van gastronomie en (muziek)theater.

Voor Theater voor Keti Koti 2021 -deze editie Koken voor Tjampakka getiteld- werkten we wederom samen met Jacintha Groen van het Leidse initiatief Songs of Freedom en met het Museum Volkenkunde. In het museum vonden onze drie avonden plaats, voor een selecte groep van 35 mensen (vanwege de coronamaatregelen). Deze intieme kookavonden rondom het Keti Koti waren een groot succes, zowel voor de samenwerkende organisaties als voor publiek. In 2022 organiseren we een volgende editie.

Later in het jaar hebben we ook met Naturalis samengewerkt aan de productie GROEI, een

coproductie van de Veenfabriek en Susies Haarlok. De samenwerking startte met online gesprekken met curatoren van Naturalis, waar het publiek bij kon aansluiten, bij wijze van introductie van de thema's van de voorstelling GROEI. Het plan om de voorstelling ook in het museum zelf uit te voeren is helaas niet uitgevoerd, omdat Naturalis vanwege de coronamaatregelen haar deuren volledig had gesloten. We hebben geleerd hoe het soms complexer is om met een partner een programma te organiseren, maar ook hoe waardevol. De cross-overs en verschillende zienswijze (de een wetenschappelijk, de andere artistiek) heeft onze makers verder geïnspireerd in het creatieproces. Bij de voorstelling GROEI publiceerden we een boekje, een van de hoogtepunten van de samenwerking.

4.3 OVERIGE SAMENWERKINGEN

Naast de coproductie- en samenwerkingspartners die hiervoor of bij de betreffende activiteiten genoemd werden, werkt de Veenfabriek binnen het Cultuurkwartier Leiden samen met partijen als Leiden Marketing en het Cultuurfonds Leiden. Directe partners zijn onze onderburen in het gebouw in de Marktsteeg: Scheltema Leiden en het theatergezelschap Domino. We hielpen elkaar in het moeilijke jaar zo goed als mogelijk door ruimtes met elkaar te delen om iedereen zijn werk optimaal te kunnen laten doen. Dit waren belangrijke maar meer logistieke en zakelijke samenwerkingen. Hoewel in 2021 geen Leidse makers festival het licht heeft gezien, heeft de Veenfabriek de banden met Museum de Lakenhal en Dansblok verder aangehaald en zullen deze gesprekken in 2022 hun vruchten afwerpen en uitmonden in originele samenwerkingen.

De Gemeente Leiden ondersteunde de Veenfabriek in 2021 met subsidie en was een belangrijke sparringpartner voor onze activiteiten die in Leiden plaatsvinden. Zo denkt de Gemeente Leiden bijvoorbeeld mee als we op zoek zijn naar een unieke plek in de stad of regio voor een locatievoorstelling.

4.4. EIQ | LIQUIDITEIT | SOLVABILITEIT

EIQ: EIGEN INKOMSTEN QUOTIËNT

AIQ: ANDERE INKOMSTEN QUOTIËNT

Het EIQ en AIQ zijn de indicatoren die door het Fonds Podiumkunsten zijn losgelaten voor 2021. Door de covid-omstandigheden zouden deze representatief noch relevant zijn geweest. Het wegvallen van 90% van de eigen recettes was dit jaar een onontkoombaar gevolg van de pandemie. De steun die de Veenfabriek met dankbaarheid heeft ontvangen van de overheid is in de cijfers gerekend bij de publieke subsidies.

EXPLOITATIERESULTAAT

Het was niet vanzelfsprekend maar in een jaar met maanden van volledige of gedeeltelijk lockdowns en beperkende maatregelen zoals het coronatoegangsbewijs, eindigde de Veenfabriek toch met een positief resultaat, dankzij voorzichtig financieel management. Financieel heeft de Veenfabriek ondanks de onzekerheid en de tegenvallers de touwtjes in handen weten te houden. Er zijn, naast extra kosten (zie 4.5 verantwoording covid bijdrage) ook besparingen geweest door het afzeggen van speelbeurten. Daar bovenop kwam de eerste covid-tegemoetkoming van de overheid. Dit geheel heeft geleid tot een positief exploitatieresultaat van 205.045 euro.

Naast dat exploitatieresultaat nemen we een bestemmingsreserve van 155.000 euro uit 2020 mee naar 2022 (deze is niet vrijgevallen) en we maken een bestemmingsreserve van 100.000 euro voor 2022. Dat zal gebruikt worden voor het blijven creëren en produceren van actueel, interdisciplinair muziektheater, en uiteraard voor het eerlijk blijven betalen van alle betrokkenen. Daarnaast hebben we een bestemmingsreserve FPK gemaakt van 111.779 euro, zoals gevraagd. Deze zal ongetwijfeld fluctueren over de vier jaren van het Kunstenplan vanwege de onvoorspelbare tijden waarin we zitten.

EIGEN VERMOGEN

Met inachtneming van de algemene reserve/eigen vermogen uit 2020, komt onze algemene reserve eind 2021 uit op 193.933 euro. Dit is een mooi uitgangspunt om onze

werkzaamheden het komende jaar een sterke ruggengraat te geven en is een welkome verandering ten opzichte van de afgelopen jaren, waarin we met een lager eigen vermogen hebben moeten rekenen. Deze positieve ontwikkeling van het EV was een belangrijke vraag van het FPK waar de Veenfabriek een prioriteit van heeft gemaakt. Het opbouwen van EV had de directie ook bestempeld als noodzakelijk om het nieuwe kunstenplan met vertrouwen in te gaan. Omdat 2022 -ondanks de bestemmingsreserves- wederom een moeizaam jaar dreigt te worden, met ongebruikelijke lage inkomsten, heeft de Veenfabriek dit Eigen Vermogen nodig om alle plannen te kunnen uitvoeren, hoe voorzichtig deze ook zijn begroot. We willen koste wat kost blijven maken en spelen.

De Veenfabriek streeft ernaar om het EV op peil te houden gedurende het gehele kunstenplan '21-'24 hoewel de omstandigheden niet makkelijk zijn: Het is voor veel gezelschappen dringen aan de poorten van theaters die straks weer open gaan. Iedereen wil, iedereen moet spelen; het aanbod zal groot zijn met daarbij een waarschijnlijk nog twijfelend en huiverig publiek, dat zich niet even gemakkelijk als vroeger naar het theater zal begeven. Weinig speelbeurten met weinig publiek is een realiteit voor 2022; de Veenfabriek gaat de uitdaging aan en zal elke voorstelling, of het is voor een uitverkochte zaal van 30 of 400 bezoekers is, met evenveel enthousiasme spelen.

SOLVABILITEIT

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het balanstotaal en het eigen vermogen op de balans. De streefnorm voor niet-financiële instellingen is tussen de 25% en 40%. In het boekjaar 2020 was de solvabiliteit van de Veenfabriek 66% . Het is ons in het jaar 2021 gelukt om de solvabiliteit op hetzelfde niveau te houden als afgelopen jaar.

CURRENT RATIO

De current ratio/liquiditeit geeft de mate aan waarin verschaffers van kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald. Een hele gezonde waarde is 1.5 of hoger. De current ratio is dit jaar 2.99. Hij is nog een paar punten verbeterd ten aanzien van 2020 en in de lijn van de verwachtingen van ons voorzichtige financieel management. De Veenfabriek heeft meer dan voldoende middelen om aan kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen. Door middel van een strakke liquiditeitsprognose blijft de Veenfabriek zich volledig bewust van alle verplichtingen en wordt er tijdig en zonder problemen aan verplichtingen voldaan.

De Veenfabriek ziet uit naar het komende jaar waar we binnen de mogelijkheden zoveel mogelijk zullen maken en spelen en zoveel mogelijk publiek zullen ontvangen en dat op verstandige financiële wijze.

4.5 VERANTWOORDING COVID BIJDRAGE

De coronacrisis heeft zoals eerder genoemd veel impact op het gezelschap gehad. Niet alleen moreel maar ook financieel en binnen de organisatie. Desalniettemin heeft de Veenfabriek de touwtjes in handen gehouden. Waar mogelijk hebben we nieuwe speelbeurten geregeld (waarvoor we in sommige gevallen zelfs huur moesten betalen om ergens te kunnen spelen, in tegenstelling tot betaald worden voor een prestatie). De Veenfabriek heeft haar zzp-ers te allen tijde aan het werk gehouden, ze is uiteraard het personeel in loondienst blijven betalen en heeft hen op een maximale wijze ingezet en daarmee zoveel mogelijk artistiek resultaat geboekt. De Veenfabriek heeft extra kosten gehad aan de aanschaf van voorzieningen voor thuiswerken, aan zelftesten, aan het maken van digitale versies van producties, aan het doen van aanpassingen in het artistieke eindproduct, aan extra repetitie- en montagetijd en aan coronagerelateerd ziekteverzuim. Bovendien heeft het gezelschap veel tijd gestopt in het aanpassen ('coronaproof' maken) van speellocaties en publieksopstellingen.

4.6 KANSEN EN RISICO'S

KANSEN

- Uniek artistiek profiel binnen muziektheater
- Experiment voorop en bewaking van het genre als taak
- Veel en gevarieerd talent in huis onder artistieke leiding van Joeri Vos (schrijver, regisseur)
- Muziek onder leiding van Bastiaan Woltjer (muzikant, componist) die reeds jaren bij de Veenfabriek werkt en nu in zijn carrière een grote stap kan maken
- Broedplaats voor nieuw artistiek talent dat onder de vleugels van de Veenfabriek meer zichtbaarheid en erkenning krijgt, zoals de Nieuwe Makers
- Sterke positie in keten onderwijs (ArtEZ, HKU, music 3.0, Koninklijk Conservatorium Den Haag)

- Talentontwikkeling en Nieuwe Makers (in 2020 REINDIER, Karlijn Hamer in 2021). Veel jonge makers ambiëren het om onder de vleugels van de Veenfabriek verder te groeien. We werken weer aan een Nieuwe Makers aanvraag voor 2023 met Patsy Kronenberg.
- Het team op kantoor is sinds 36 maanden vast/ongewijzigd en dat werkt efficiënt en effectief. Geen wisselingen meer van de wacht, dus consistentie en rust.
- De marketing loopt met een duidelijke strategie en focus op online en PR hoewel financiële middelen nog beperkt zijn in een wereld waar iedereen om aandacht schreeuwt.
- Verdergaande professionalisering van de organisatie met een zeer strak financieel beheer en zowel goede financiële resultaten als betalingen volgens Fair Practice Code en goede rolverdelingen.
- Goede banden met coproductenten; veel gezelschappen willen met Joeri Vos samenwerken, veel theaterprogrammeurs zijn geïnteresseerd in het nieuw Nederlands repertoire van Joeri.
- Grote naamsbekendheid in theatersector en bij collega theatermakers.
- Weerbare vaste kern van makers met enthousiasme om alles aan te pakken.

RISICO'S

- In dit coronajaar hadden we meer te maken met concurrentie dan ooit tevoren om ergens te spelen op de weinig beschikbare plaatsen. Weinig publiek, dus minimale recettes en weinig zicht op de verdere ontwikkelingen waardoor behoudendheid geboden is voor toekomstinvesteringen.
- Te weinig financiële slagkracht om de meest innovatieve en risicovolle online concepten uit te proberen.
- Informele bedrijfscultuur waardoor we goed moeten blijven werken en benoemen wie het eigenaarschap over projecten heeft en wie welke bevoegdheden heeft.
- Te weinig focus en te grote wens om alles aan te pakken: versnippering van activiteiten waardoor elk project eigenlijk minder aandacht krijgt dan het verdient.
- Betrokken bestuur en goede relaties met stakeholders in het veld
- Bewaken eigen imago en aandeel in coproducties om bij te dragen aan eigen naamsbekendheid.
- Imago en identiteitsbeheer: Publiek voelt zich soms niet aangetrokken tot de Veenfabriek; de voorstellingen worden als elitair en ingewikkeld gezien.

- Naamsbekendheid bij het grote publiek is nog onvoldoende; herkenning en vertrouwen op kwaliteit van voorstellingen moet groeien.
- Inbedding in Leiden: omvangrijke en tijdrovende gesprekken in Leiden-Museumstad om meer gedaan te krijgen voor de podia en meer financiële ondersteuning te krijgen. - Gemeente Leiden is een uitdagende gemeente om mee te werken, met weinig affiniteit met het makerslandschap.

5) WERKGEVERSCHAP |

OPDRACHTGEVERSCHAP

Een belangrijk onderwerp in de organisatorische professionaliseringsslag van de Veenfabriek is het personeelsbeleid, wat zowel de mensen in loondienst als de mensen op ZZP-basis raakt. De Veenfabriek is een relatief kleine organisatie, waarin iedereen een uitzondering is. Er is tijd vrijgemaakt voor het verder vormgeven van een eenduidig HR-beleid, op basis van de CAO Toneel en Dans, zoals een zichzelf respecterend gezelschap zich zou willen aanmeten. Met dit beleid als uitgangspunt, wordt er aandacht besteed aan de individuele behoeften van de mensen. We willen daarin een signalerende en ondersteunende rol aannemen en beogen hiermee voor hen die met ons muziektheater maken, een inhoudelijke gesprekspartner en meedenker te zijn in hun werknemer- en ondernemerschap.

5.1 BESTUUR | DIRECTIE

Bestuur en directie zijn in 2021 formeel vijf keer bij elkaar in vergadering geweest.

18 januari 2021

18 maart 2021

24 juni 2021

27 september 2021

29 november 2021

Het bestuur van de Veenfabriek bestond in 2021 uit:

Voorzitter | dhr. A.W. Kist

(Advocaat, voormalig D.-G. Nederlandse Mededingingsautoriteit en voorzitter College van Bestuur Universiteit Leiden)

Geen nevenfuncties.

Penningmeester | dhr. Y.H.M.N. Folmer

Voormalig ondernemingsbestuurder Heineken, Douwe Egberts en Royal Hausmann & Hötte BV

Nevenfunctie:

- penningmeester van Stichting Theatergroep Ilay

Secretaris | dhr. F.C. de Ruiter

Klavecijnist/musicoloog, voormalig directeur Holland Festival, Festival Oude Muziek Utrecht, Koninklijk Conservatorium, emiritus decaan/hoogleraar Universiteit Leiden

Nevenfuncties:

- president van het European House for Culture, Brussel
- voorzitter van de Festival Hub Nederland in het kader van het EFFE (Europe for Festivals, Festivals for Europe)- project; pilotproject van de Europese Commissie, uitgevoerd door de European Festivals Association, Brussel
- voorzitter van de Stichting Amsterdam Baroque Orchestra&Choir
- voorzitter van de Stichting Trace (interculturaliteit, in het bijzonder tussen Indonesië en Nederland)
- bestuurslid van de Schuurman Schimmel van Outerenstichting (beurzen voor onbemiddelde studenten); Amsterdam/Maastricht Summer University (organisatie van (zomer-)cursussen op het terrein van kunst, cultuur, erfgoed en citizenship); Muziekfonds Mauricio Kagel (bestemming van legaat)

- Prorector Universiteit Leiden (voorzitten promotieceremonies, openbare verdediging proefschrift en verlening doctoraat)

Adviseur van het bestuur | dhr. J.R. Elffers

Organisatieadviseur, oprichter en partner bij adviesbureau AEF, oud-hockeyer van de Nederlandse hockeyploeg

Op 1 december 2021 namen Jan ter Horst (voorzitter) en Falk Hübner (secretaris) zitting in het bestuur.

Per 7 februari 2022 trekken dhr A.W. Kist, dhr F.C. de Ruiters en dhr. J.R. Elffers zich terug uit het bestuur.

Voorzitter | dhr. Jan ter Horst

Advocaat, bedrijfsjurist, mediator

Nevenfuncties:

- bestuurslid bij de Feteris Semper Labor Stichting te Den Haag
- partner bij Legaltree Advocatuur / Notariaat te Leiden

Secretaris | dhr. Falk Hübner

Hoogleraar Artistic Connective Practices aan Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg, Nederland. Hübner heeft een achtergrond als componist, theatermaker, onderzoeker en pedagoog en is betrokken bij verschillende samenwerkingen binnen en buiten de kunsten.

Nevenfunctie:

- bestuurslid van Forum+, tijdschrift voor onderzoek en kunst, gevestigd in Antwerpen

De Veenfabriek is vereerd met de komst van dhr. Hübner en de dhr. Ter Horst en is dankbaar voor het werk dat dhr A.W. Kist, dhr F.C. de Ruiters en dhr. J.R. Elffers de afgelopen jaren hebben verricht. Het komende jaar wordt verder gewerkt aan een vernieuwing van het bestuur: er is een sterke wens en noodzaak om het bestuur diverser van samenstelling te laten zijn.

De directie van de Veenfabriek bestond in 2021 uit:

Artistieke leiding | Joeri Vos

5.2 CODE CULTURELE DIVERSITEIT

De Veenfabriek ontwikkelt haar activiteiten vanuit nieuwsgierigheid en een open blik naar de ander. Diversiteit ziet de Veenfabriek als een kracht en een verrijking voor de samenleving en voor het eigen gezelschap. De casts van verschillende Veenfabriek producties zijn internationaal en cultureel divers. Om ook een jonger en meer heterogeen publiek te bereiken is extra inzet op de marketing nodig. Ook kan in dit kader nagedacht worden over de inhoud en programmering. In het opstellen van profielen van beoogde nieuwe bestuurders/toezichthouders wordt de CCD geraadpleegd. De Veenfabriek werkt met o.a. Theatergezelschap Domino (voor mensen met een beperking), met Songs for Freedom en met Netwerk Being First Leiden (voor inwoners uit Leiden en omstreken die te vroeg in de ww terecht zijn gekomen door ontslag) en we werken met acteurs en musici met diverse culturele achtergronden.

In de keuze van kandidaten voor het talentontwikkelingsprogramma Nieuwe Maker is diversificatie van de Veenfabriek een van de richtlijnen.

Theater voor Keti Koti

Theater voor Keti Koti is een idee van Joeri Vos, Phi Nguyen en Romana Vrede en een initiatief van de Veenfabriek en het Nationale Theater, met als doel van Keti Koti een nationale vrije dag te maken in Nederland, en in het muziektheater meer ruimte te creëren voor de verhalen rondom in dit thema. Sinds 2021 is Theater voor Keti Koti een jaarlijkse landelijke theatermanifestatie. Vanuit de Veenfabriek is Joeri Vos hier nauw bij betrokken. Ook Phi Nguyen zit in de werkgroep.

Theater voor Keti Koti wil met voorstellingen en artistieke programma's bewustwording creëren en de betekenis van de landelijke herdenking en viering op 1 juli verdiepen en meer zichtbaar maken. Door heel Nederland worden jaarlijks op verschillende podia verhalen van (jonge) theatermakers verteld die reflecteren op die geschiedenis en de weerslag daarvan in onze samenleving van vandaag. Er is ruimte voor nieuwe verhalen en theatraal onderzoek, historisch materiaal en het optekenen van de orale geschiedenis. We willen zoveel mogelijk mensen, door heel het land, bij Theater voor Keti Koti betrekken.

5.3 CODE CULTURAL GOVERNANCE

Het bestuur hanteert in haar functioneren de Code Cultural Governance als leidraad, omdat zij de principes van deze Code als intrinsieke kernwaarden van de organisatie wenst te zien.

Een kritische gewetensvolle houding past bij behoorlijk bestuur, vindt de Veenfabriek.

In het huidige bestuur is het organisch zichtbaar dat zij zich authentiek betrokken voelt bij het muziektheater dat de Veenfabriek voortbrengt. Het bestuur is kritisch op en betrokken bij de dagelijkse gang van zaken. Overleg tussen directie en bestuur is inhoudelijk en toetsend en waar nodig sturend. Zich bewust van de wenselijke diversiteit en inclusie, staat het bestuur open voor de toetreding van (aanvullende dan wel vervangende) bestuursleden. Op 1 december 2021 namen Jan ter Horst (voorzitter) en Falk Hübner (secretaris) zitting in het bestuur. Per 7 februari 2022 trekken dhr A.W. Kist, dhr F.C. de Ruiter en dhr. J.R. Elffers zich terug uit het bestuur.

Bestuur en directie oriënteren zich op geschikte kandidaten om de samenstelling van het bestuur verder te vernieuwen. Er zijn geen honoreringen of vergoedingen vastgesteld, waarmee het bestuurslidmaatschap 100% onbezoldigd is.

5.4 FAIR PRACTICE CODE

De Veenfabriek onderschrijft -net als eerdere jaren- de Fair Practice Code en zou deze code graag als vanzelfsprekend willen beschouwen in de culturele sector.

Sinds 2018 werken we strikt volgens de CAO Toneel en Dans en aanvullende arbeidswetgeving. We willen nog verder werken aan o.a. het zorgvuldig vastleggen van eigendoms- en auteursrechten, voor onszelf en ook voor onze opdrachtnemers. In onze loondienstovereenkomsten staan nu enkele verduidelijkende bepalingen, die verwarring en verschil in verwachtingen moeten wegnemen voor zowel werkgever als werknemer. Op het gebied van duurzaamheid en employability kunnen we geen grote budgetten uittrekken voor scholing e.d. maar we kunnen wel oog hebben voor het individu en ieders ontwikkeling en de waarde daarvan voor het individu, de organisatie en de sector. In 2020 hebben we ons weer aangesloten bij branchevereniging NAPK (Nederlandse Associatie voor PodiumKunsten)

en het SFPK (Sociaal Fonds Podiumkunsten) om bij te dragen aan de mogelijkheid tot scholing van onze mensen en om deskundigheid in ons team te bevorderen.

De kunst komt uit de kunstenaar, dus het zorgvuldig cultiveren van de grond waarop de kunstenaar floreert, gaat de basis vormen voor de strategische bemensingsplanning voor de komende jaren. Dat betekent concreet bijvoorbeeld dat we aandacht zullen besteden aan de arbeidsomstandigheden en de juiste samenwerkingsvormen intern, om individuele groei en ontwikkeling mogelijk te maken. En onder intern verstaan we dan alle mensen in ons huis, want hoewel we juridisch gezien loondienst- en ZZP-verband strikt gescheiden houden, trekken we met betrekking tot beloning, behandeling en praktische gang van zaken voor iedereen dezelfde lijnen.

Maar we zijn er niet alleen voor de mensen waar we nu en straks mee werken, er zijn ook enkele generaties podiumkunstenaars bij ons opgegroeid en uitgevlogen, die voor onbepaalde tijd bij ons terecht kunnen voor advies of ondersteuning bij het vak dat ze uitoefenen en alle aspecten die ze daarbij tegenkomen. Dus hoewel we een kleine hechte kern vormen, we houden de grenzen van de organisatie bij voorkeur vaag, daar waar het ons HR beleid betreft.

5.5 VEILIG OP DE VLOER

In 2021 hebben we op papier gezet wat een veilige werkvloer voor ons betekent en hoe we ervoor zorgen dat er bij de Veenfabriek, zowel op kantoor als in de repetities en op tournee in veiligheid (samen)gewerkt kan worden. We hebben een vertrouwenspersoon aangesteld, de tekst van de arbeidscontracten aangepast en onderstaande tekst opgenomen in de productiegids, die iedereen krijgt die aan een productie van de Veenfabriek meewerkt:

(Muziek)theater maken kan soms best moeilijk en kwetsbaar zijn. Om anderen met je werk te kunnen raken, word je soms zelf geraakt. Om tot nieuwe inzichten te komen moet er ruimte zijn voor schurende ideeën. Om andere perspectieven te zien, moet je de ander toelaten. Het is daarvoor noodzakelijk dat je kan werken in een omgeving die veilig is en waarin je je gewaardeerd weet.

Bij de Veenfabriek willen we werken in een omgeving waarin we zorgzaam, zorgvuldig en geduldig met elkaar zijn. Waar we naar elkaar luisteren en het makkelijk en vanzelfsprekend is om je uit spreken en om elkaar aan te spreken. Waarin we elkaar ondersteunen en de ruimte geven, maar ook uitdagen en scherp houden. Een omgeving waarin vergissen menselijk is en je altijd vragen kan stellen en waarin je ook zeker niet het gevoel hoeft te hebben dat je op eieren loopt. Een omgeving waarin we helemaal niet over alles hetzelfde hoeven te denken of doen. En waar we onze verschillen vieren en koesteren en als onze grootste kracht zien.

Waar we kunnen lachen en makkelijk sorry zeggen en vooral gewoon hard aan het werk zijn. Een omgeving waar we alert en attent en geduldig zijn naar elkaar. Waar je ook best een dag niet lekker in je vel kan zitten of dingen moeilijk kan vinden. Waar ook dingen wel eens kunnen mislukken, waar je twijfels kan delen en waar je fouten toe kan geven. Waar als er iets misgaat dat niet onder het tapijt wordt geschoven maar ook niet per se gelijk de wereld vergaat. Een omgeving voor alles waarin je altijd je grenzen makkelijk aan kan geven en ieders grenzen ook altijd gerespecteerd worden.

Natuurlijk betekent dat dat er geen plek is voor machtsmisbruik, seksuele intimidatie, racisme, pesten, roddelen etc. En voor die werkvloer, waar je gezond en veilig je werk kan doen, is vooral veel meer nodig dan deze paar woorden hier. Het mag nooit iets worden om gemakzuchtig over te worden. We hebben elkaar nodig om onze blinde vlekken te leren. Lees dit daarom als een uitnodiging om (opnieuw) het gesprek erover samen aan te gaan.

Iemand rechtstreeks ergens op aanspreken heeft als het kan de voorkeur natuurlijk. Maar soms wil/kan/lukt dat ook niet. Dan is het goed om er wel met iemand over te praten. Het belangrijkste is dat dat iemand is waar jij je prettig bij voelt en die naar je luistert. Dat mag iedereen zijn. Kies zelf wie dat is.

Opties:

- Loop je stage? dan is er de vertrouwenspersoon van je opleiding of je stagebegeleider.
- Emilie Huisman is vertrouwenspersoon van de Veenfabriek. Zij is een Leidse juriste en werkt niet voor de Veenfabriek. Een gesprek met haar is in vertrouwen. Zonder jouw

toestemming wordt niemand geïnformeerd. Emilie Huisman-van Essen 06 12802513 | emilie.huisman@live.nl

- Ongewenste omgangsvormen kan je melden bij MORES (mores.online). Maar je kan bij hen ook met vragen terecht. Dus bijvoorbeeld als je niet zeker weet hoe je met een situatie moet omgaan. Of als je je misschien zorgen maakt of je zelf over iemands grens heen bent gegaan. Ook bij Mores is een gesprek in vertrouwen. Het is zelfs mogelijk om ze anoniem te benaderen.
- Ook de acteursbelangenvereniging ACT zet zich in voor een veilige werkvloer. Voor vragen hierover kan je mailen naar veiligewerkvloer@acteursbelangen.nl
- Het belangrijkste is dat je helemaal zelf kiest met wie je praat. Het mag, maar hoeft dus ook niet iemand uit dit lijstje te zijn.

In de komende jaren zetten we de gesprekken hierover, binnen de Veenfabriek en met anderen in de sector voort, om te blijven verbeteren.

5.6 TOEPASSING WNT

In het verslagjaar zijn aan geen van de medewerkers van de Veenfabriek honoraria verstrekt die vallen boven de WNT-norm.

6) FOTOCREDITS

Pagina 1 | MARIA MARIA MARIA | Isabelle Renate La Poutré

Pagina 8 | Pinokkio | Ben van Duin

Pagina 10 | Sounds Like Juggling | Quiten Swagerman

Pagina 12 | De oorlog op zolder | Erfgoed Leiden en Omstreken

Pagina 13 | Koken voor Tjampakka | Anne Harbers

Pagina 16 | SIMONS LAB | Simon Boer

Pagina 21 en 23 | MARIA MARIA MARIA | Isabelle Renate La Poutré

Pagina 26 | OBSIDIAN // SILK - the stage production | Casper Kusters

Pagina 28 | Verhalenfabriek | Anne Harbers

Pagina 29 | GROEI | Anne Harbers

Pagina 32 | Veenproef

Pagina 37 | De Ontdekkingen | Simon Boer

Pagina 38 | Simon Boer | Anne Harbers

Pagina 39 | Janne Piksen | Anne Harbers

Pagina 40 | Niki Verkaar | Anne Harbers

Pagina 41 | OBSIDIAN // SILK - the stage production | Casper Kusters